

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Téma: Komunální politický systém v obci Dolní Chabry

Vypracoval: Bc. Vladimír Malý

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

© Praha 2008

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Komunální politický systém v obci Dolní Chabry“ vypracoval samostatně za použití uvedené literatury a po odborných konzultacích s PhDr. RNDr. Michalem Kubálkem, Ph.D.

V Praze dne 26. dubna 2008

.....
Vladimír Malý

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D. za odborné vedení při psaní této diplomové práce.

Souhrn

Cílem této diplomové práce je charakterizovat politický život v obci Dolní Chabry, která je součástí osmého Pražského obvodu, její zájmové subjekty, komunální politiku, přípravu a průběh voleb do zastupitelstva v letech 2002 a 2006 a lokální problémy, které obec nejvíce sužují.

Pojem komunální politika chápu jako proces, který probíhá soustavně a je ohraničen časovou periodou, kterou lze stručně charakterizovat jako přípravu voleb, formování volebního programu a vytváření kandidátních listin přes samotný průběh voleb až k zisku mandátu a následné vytváření koaličních seskupení, vznik akceschopných orgánů zastupitelstva, které má za úkol zajišťovat co možná nejlepší fungování obce. Tento proces jsem se pokusil postupně popsat.

Zároveň jsem se pokusil identifikovat hlavní vlivy na vytváření místní politiky a její odlišnosti, zejména v různosti zájmů voličů.

Dolní Chabry prošly od voleb 2002 významným vývojem. Na základě volebních výsledků z let 2002 a 2006 můžeme říci, že charakter komunální politiky v Chabrech stále ještě odpovídá malé obci, i když příliv nových obyvatel, kteří v obci "nemají kořeny", má za následek, že se z malé komunální politiky Dolních Chabrer, zaměřené na místní problémy občanů a obce, postupně stává velká obecně zaměřená politika hlavního města Prahy.

Klíčová slova:

Lokální politika

Volební program

Volební systém

Obec

Komunální volby

Dolní Chabry

Veřejný zájem

Komunální problémy

Summary

The objective of this Graduation theses is to characterize the political life in the municipality of Dolní Chabry, which is a part of the Prague 8 District, with focus on municipal politics and entities involved, preparation and course of local elections in years 2002 and 2006, and the most pressing issues encountered at the local level.

I understand the term municipal politics as a systematic, time-limited process, which can be briefly characterized as the preparation for elections, forming electoral programme and creating lists of candidates, through the process of elections and winning seats and subsequent forming of coalitions, and the formation of local authority bodies with the aim to ensure the best possible functioning of the municipality. My objective was to describe this process gradually.

In addition to this, I tried to identify the main influences on the creation of the local politics and its differences, especially in relation to the diversity of voter's interests. Since the elections in 2002, the municipality of Dolní Chabry has gone through significant evolution.

Regarding to the election returns in years 2002 and 2006, we could state that the character of local politics still corresponds to the character of a small municipality. But the inflow of new inhabitants, who don't have their roots in the municipality, has the effect of changing the local politics, aimed mainly on the issues related to the inhabitants and municipality itself, into a greater and generally-oriented politics of the capital City of Prague.

Key words:

Local politics	Electoral program
Electoral system	Municipality
Municipal elections	Communal issues
Public interests	Dolní Chabry

1. Úvod.....	9
2. Cíl práce a metodika.....	10
3. Volby.....	11
3.1 Právo volit (aktivní volební právo).....	11
3.2 Právo být volen (pasivní volební právo).....	12
3.3 Volební orgány.....	12
3.3.1 Státní volební komise.....	12
3.3.2 Ministerstvo vnitra.....	12
3.3.3 Český statistický úřad.....	13
3.3.4 Krajský úřad.....	13
3.3.5 Obecní úřad.....	13
3.3.6 Starosta.....	13
3.3.7 Okrsková volební komise.....	14
3.4 Volební strana.....	14
3.5 Kandidátní listiny.....	14
3.6 Volební kampaň.....	15
3.7 Průběh voleb.....	15
4. Volební systémy.....	16
4.1 Většinový volební systém.....	16
4.2 Poměrný volební systém.....	17
5. Regionální volební systémy.....	17
5.1 Volební obvod.....	18
5.2 Kandidátní listiny v komunálních volbách.....	18
5.3 Struktura volebního hlasu.....	19
5.4 Volební klauzule.....	19
5.5 Volební formule.....	19
6. Postavení městských částí.....	19
6.1 Orgány městské části (obce).....	20
6.1.1 Zastupitelstvo městské části (obce).....	20
6.1.1.1 Pravomoci zastupitelstva městské části.....	21
6.1.1.2 Rada městské části (obce).....	23
6.1.2.1 Pravomoci rady.....	23
6.1.3 Starosta.....	24
6.1.4 Místní (obecní) úřad.....	25
6.1.5 Výbory a komise.....	25
6.1.5.1 Výbory.....	26
6.1.5.2 Komise.....	26
7. Dolní Chabry – historie, sociálně-demografická charakteristika.....	27
7.1 Historie.....	27
7.2 Sociálně-demografické ukazatele.....	27
8. Komunální problémy Dolních Chabber a projekty do budoucna.....	28
8.1 Obchvat - dálniční přivaděč.....	29
8.1.1 Trasa „J“ (Jižní).....	31
8.1.2 Trasa „Ss“ (Severo-severní).....	31
8.1.3 Trans evropský význam projektu.....	32
8.1.4 Fakta, argumenty a zájmy.....	33
8.2. Paralelní dráha letiště Praha Ruzyně.....	37
8.2.1 Postoj vlády.....	38
8.2.2 Záměr výstavby paralelní dráhy.....	39
8.2.3 Růst počtu cestujících letiště Praha Ruzyně.....	40

8.3 Multifunkční centrum Hrušovanské náměstí	41
8.4 Bývalá skládka TKO	42
8.5 Problémy generované zvyšováním počtu obyvatel	42
9. Politické subjekty kandidující do zastupitelstva v Dolních Chabrech v roce 2002	43
9.1. Chaberské sdružení nezávislých	43
9.2 Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry	44
9.3 Občanská liga – FORUM	45
9.4 Občanská demokratická strana	45
10. Průběh a výsledky voleb v roce 2002 v Dolních Chabrech	46
10.1 Analýza výsledků voleb 2002	47
10.1.1 Občanská demokratická strana (ODS)	47
10.1.2 Vítězný subjekt - analýza volebních výsledků	47
11. Vývojové trendy od minulého volebního období	48
12. Rozložení politických sil v Dolních Chabrech v roce 2006	49
12.1. Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry	50
12.2. Občanská demokratická strana	50
12.3. Strana zelených	51
12.4. Analýza volebních programů	51
13. Průběh a výsledky voleb	52
13.1. Průběh voleb	52
13.2. Výsledky voleb	53
13.3. Zhodnocení výsledků voleb 2006	54
13.3.1 Zhodnocení výsledků ODS	54
13.3.2 Rozbor výsledků Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry	54
13.3.3 Analýza výsledků Strany zelených	55
14. Veřejný zájem a komunální politika	56
15. Závěr	57
16. Seznam použité literatury	59
17. Přílohy	60
17.1 Příloha 1	60
Chaberské sdružení nezávislých kandidátů – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002	60
17.2 Příloha 2	61
Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002	61
17.3 Příloha 3	62
Občanská liga – FORUM - kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002 ..	62
17.4 Příloha 4	63
Občanská demokratická strana - kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002	63
17.5 Příloha 5	64
Souhrnné výsledky voleb v roce 2002 v obci Dolní Chabry	64
17.6 Příloha 6	65
Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006	65
17.7 Příloha 7	66
Strana zelených – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006	66
17.8 Příloha 8	67
ODS – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006	67
17.9 Příloha 9	68

Souhrnné výsledky voleb v roce 2002 v obci Dolní Chabry.....	68
17.10Příloha 10	69
Studie a fotografie z probíhající výstavby Multifunkčního centra Dolní Chabry.....	69

1. Úvod

„Základem svobodného státu je svobodná obec“

(Úvodní věta zákona č. 170/1849 ř. z.)

Komunální politika je důležitou součástí politického systému, kdy voliči na konkrétních situacích mohou sledovat naplňování volebních programů politických subjektů a tím spoluutváří politickou kulturu státu.

Důležitost volebních systémů nižší úrovně není o nic menší než třeba voleb do parlamentu.

Význam komunálních voleb je především v přímé zpětné vazbě mezi voliči a jejich reprezentanty. Existenci užších vazeb na komunální úrovni zabezpečuje především větší odpovědnost zvoleného vůči voličům. Lze mluvit o přímé občanské kontrole naplňování místních volebních programů.

Dalším významným prvkem lokální politiky je vzájemná dobrá informovanost zastupitelů a voličů o místních problémech a jakási naléhavost jejich řešení z hlediska místních zájmů.

Díky této znalosti jsou pak zastupitelé schopni dosáhnout větší míry ztotožnění s lokálními zájmy, ale naopak každé opomenutí nebo nerespektování těchto zájmů má okamžitý dopad na jejich volební preference. Čeští politologové na poměrně dlouhou dobu odsunuli otázky politického procesu na lokální a regionální úrovni stranou. Teprve počátkem nového tisíciletí se začali někteří z nich zabývat regiony a jejich úrovněmi politického jednání, neboť došlo k přechodu ke krajskému uspořádání. Rovněž v rámci politiky EU je patrná významná orientace na regionální politiku a regiony.

Převážná většina studií, které vznikly v tomto období, se zaměřovala zejména na účinky krajského správního uspořádání a jeho volební systém.

Jiným typem politologických prací jsou studie, které jsou přímo věnovány komunální politice. Nazývají se případové a zabývají se politickým procesem v jednotlivých obcích na konkrétních příkladech.

V této práci jsem se pokusil rovněž popsat konkrétní případovou studii, která se zabývá politickým procesem a změnami politické orientace v obci Dolní Chabry.

2. Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je charakterizovat politický život v obci Dolní Chabry, která je součástí osmého Pražského obvodu, její zájmové subjekty, komunální politiku, přípravu a průběh voleb do zastupitelstva v letech 2002 a 2006 a komunální problémy, které obec nejvíce sužují.

Pojem komunální politika chápu jako proces, který probíhá soustavně a je ohraničen časovou periodou, kterou lze stručně charakterizovat jako přípravu voleb, formování volebního programu a vytváření kandidátních listin přes samotný průběh voleb až k zisku mandátu a následné vytváření koaličních seskupení, vznik akceschopných orgánů zastupitelstva, které má za úkol zajišťovat co možná nejlepší fungování obce. Tento proces jsem se pokusil postupně rozepsat.

První – teoretickou část mé diplomové práce jsem věnoval rozboru voleb, volebních systémů a postavení městských částí. V tomto úseku jsem čerpal zejména z odborné literatury.

Na úvod své praktické části jsem se pokusil přiblížit obec Dolní Chabry, popsat její historii a uvést některé sociálně – demografické charakteristiky.

V následující kapitole jsem se rozepsal o nejzávažnějších problémech, které tuto obec zatěžují a přímo ovlivňují volební preference voličů.

Čtvrtou část jsem věnoval politickým subjektům, které kandidovaly do zastupitelstva MČ v roce 2002. Pokusil jsem se přiblížit, proč kandidovaly a jaké měly volební programy. Dále jsem zaměřil pozornost na průběh, výsledky těchto voleb a na to, jak se sestavovala koalice. Následně jsem se tyto výsledky snažil vyhodnotit a porovnat v širších souvislostech ve vztahu k chování politických stran.

Jediným celostátně působícím politickým subjektem, který kandidoval na území této městské části, byla Občanská demokratická strana. Proto jsem použil metodu komparace a její výsledky voleb v obci jsem porovnával s volebními výsledky ODS nejen ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy, ale i ve volbách parlamentních. Pomocí tohoto srovnání jsem určil, zda charakter chování voličů naší obce odpovídá tomu, že je součástí hlavního města Prahy, nebo se odlišuje a proč. Poté jsem se pokusil o rozbor a zdůvodnění výsledku vítězné strany.

V následující části jsem popsal vývoj politické situace, který proběhl mezi dvěma volebními obdobími. Na tyto vývojové trendy jsem navázal v další kapitole popisem politických subjektů, které kandidovaly do zastupitelstva MČ v roce 2006, uvedl jsem důvody

jejich kandidatury a přiblížil volební programy. V předposlední části jsem se zabýval průběhem a výsledky komunálních voleb v roce 2006. Na konci tohoto úseku jsem se zaměřil na rozbor a zhodnocení těchto výsledků a jejich porovnání s minulými volbami.

Poslední kapitolu své diplomové práce jsem věnoval rozporu mezi veřejným zájmem obce a zájmem státu a přiblížil jsem, jak se tento konflikt projevuje v komunální politice.

3. Volby

K pilířům demokracie patří svobodné, pravidelně pořádané volby. Poskytují občanům možnost svobodného výběru mezi politickými alternativami, představovanými jednotlivými stranami a kandidáty. Základní funkcí voleb je zajistit aktuální rozložení politických sil ve společnosti a zajistit jim odpovídající reprezentaci.¹ V České republice máme čtyři druhy voleb: volby do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstev krajů a zastupitelstev obcí. Přestože komunální volby jsou bezesporu velice zajímavé téma, politologové ve svých odborných studiích rozebírají především první tři typy². Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a to tak, že hlasování je tajné (anonymní) a podle zásad poměrného zastoupení. Komunální volby vyhláší prezident republiky minimálně 90 dnů před termínem jejich konání. Za den vyhlášení voleb považujeme ten den, kdy došlo k rozeslání částky Sbírký zákonů, v níž bylo uveřejněno rozhodnutí o vyhlášení voleb.

Volby do zastupitelstev obcí se konají dva dny, jsou společné pro všechny obce, města a města se zvláštním postavením. Zpravidla se konají v pátek a sobotu.

3.1 Právo volit (aktivní volební právo)

Volební právo pro volby do zastupitelstev obcí má každý občan obce, který má občanství České republiky a nejpozději v den voleb dosáhl věku 18 let. Volební právo mají také cizí státní příslušníci, kteří nejpozději v den konání voleb dosáhli věku 18 let a jsou v den voleb v obci přihlášení k trvalému pobytu. Mezi překážky výkonu volebního práva můžeme zařadit zákonem omezenou osobní svobodu z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům.

¹ J. Čmejrek, M. Kubálek, Z. Pátek, P. Dostál: Moderní společnost a problémy politiky, ČZU, Praha 2005, s. 159

² P. Šaradín, J. Outlý: Studie o volbách do zastupitelstev v obcích, Univerzita Palackého Olomouc, Olomouc 2004, s. 11

3.2 Právo být volen (pasivní volební právo)

Členem zastupitelstva obce se může stát každý volič, u kterého není žádná překážka ve výkonu volebního práva a je v den voleb přihlášen k trvalému pobytu v obci.

3.3 Volební orgány

„Volebními orgány zajišťujícími volby do zastupitelstev obcí jsou: Státní volební komise, Ministerstvo vnitra, Český statistický úřad, krajské úřady, pověřené obecní úřady, obecní úřady, starostové a okrskové volební komise“³

3.3.1 Státní volební komise

Státní volební komise je stálým volebním orgánem na úseku voleb do zastupitelstev obcí. Dohlíží na zabezpečí úkonů nezbytných pro organizačně-technické provádění voleb do zastupitelstev, vyhlašuje a uveřejňuje výsledky voleb a vydává povolení k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů.

3.3.2 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy na úseku voleb do zastupitelstev obcí. Metodicky řídí a kontroluje organizační a technickou přípravu a průběh voleb. Řeší také stížnosti na zabezpečení voleb na krajské úrovni, vydává seznam registrovaných politických stran a politických hnutí a poskytuje ho krajským úřadům. Ministerstvo vnitra dále zajišťuje ověřování způsobilosti na úseku voleb pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu. Poskytuje informace z evidence pobytu osob a z evidence pobytu cizinců pro účely vedení stálého seznamu voličů a dodatku stálého seznamu voličů. Zajišťuje tisk volebních materiálů a organizačně řeší tisk hlasovacích lístků.⁴

³ V. Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, I. Díl, Obecná státověda, Linde, Praha 1998, s. 211

⁴ Zákon č. 491/2001 Sb.

3.3.3 Český statistický úřad

Český statistický úřad vypracovává závazný systém, který zjišťuje a zpracovává výsledky voleb do zastupitelstev obcí, vyhotovuje příslušné programové vybavení, které slouží pro účely zpracování výsledků voleb a poskytuje výsledky komunálních voleb. Český statistický úřad dále zabezpečuje technický systém zpracování výsledků voleb a vyhotovuje a zpracovává zápisy a celkové údaje o výsledcích voleb do zastupitelstev. Technicky zajišťuje dostupnost a poskytování průběžných a celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí. Tento volební orgán také vyhotovuje registry a číselníky kandidátů a volebních stran a po vyhlášení celkových výsledků poskytuje (na vyžádání) informace o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí.

3.3.4 Krajský úřad

Krajský úřad má za úkol zajišťovat organizačně-technickou přípravu, provedení a průběh voleb v kraji. Kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech. Spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení. Krajský úřad také ověřuje způsobilost na úseku voleb pro zaměstnance obce a zajišťuje volební dokumentaci, která se archivuje.

3.3.5 Obecní úřad

Úkolem obecního úřadu je zajišťování volební místnosti pro okrskové volební komise, vybavení těchto místností a potřebné pracovní síly. Dále vede stálý seznam voličů a dodatek stálého seznamu voličů. Řeší stížnosti podané na organizačně-technické zabezpečení voleb na okrskové volební úrovni. Archivuje volební dokumentaci převzatou od okrskových volebních komisí.

3.3.6 Starosta

Starosta stanovuje volební okrsky, informuje voliče o místě, kde se budou konat volby, zajišťuje distribuci hlasovacích lístků voličům. Vzhledem k počtu voličů ve volebním okrsku stanovuje minimální počet členů volební komise ve lhůtě 60 dnů přede dnem konání voleb tak, aby počet členů byl nejméně 6. Výjimkou jsou volební okrsky do 300 voličů, kde

postačí pouze čtyřčlenná komise. Starosta svolává první zasedání okrskové volební komise, které se musí uskutečnit nejpozději 21 dnů přede dnem voleb. Má pravomoc jmenovat a odvolávat zapisovatele okrskové volební komise. Má za úkol poskytovat každé volební straně, jejíž kandidátka byla zaregistrována, informace o volebních okrscích. Tyto informace musí být zveřejněny na úřední desce obecního úřadu nejpozději 45 dnů před uskutečněním voleb.

3.3.7 Okrsková volební komise

Zajišťuje pořádek ve volební místnosti, dozírá na průběh hlasování, sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu hlasování. Po ukončení hlasování odevzdává volební dokumentaci do úschovy obecnímu úřadu.

3.4 Volební strana

Volební stranou podle zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, mohou být politické strany a politická hnutí a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Všichni takoví jednotlivci nebo skupiny musí být řádně registrovaní. Politická strana či politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany do jednoho zastupitelstva obce. Pokud podává politická strana nebo politické hnutí kandidátku samostatně, není možné, aby byla pro volby do téhož zastupitelstva součástí jiné volební strany. Jeden kandidát se může objevit pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Pokud jsou vytvořeny volební obvody, pak pouze v jednom volebním obvodu.

3.5 Kandidátní listiny

Volební strany podávají pro volby do zastupitelstev obcí kandidátní listiny a to tak, že každá volební strana může podat pro volby do jednoho zastupitelstva obce pouze jednu kandidátní listinu. Pokud probíhají volby ve více než jednom volebním obvodě, může volební strana podat v každém volebním obvodě jednu kandidátní listinu. Pokud volební stranu tvoří nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů, je třeba ke kandidátní listině připojit petici podepsanou voliči, kteří podporují její kandidaturu. Volební strana může na kandidátce

uvést maximálně tolik kandidátů, kolik činí počet volených zastupitelů. Jsou-li utvořeny volební obvody, může volební strana na kandidátní listinu uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik zastupitelů má být v tomto obvodu zvoleno. Kandidát se může do 48 hodin před zahájením voleb vzdát písemně své kandidatury.

3.6 Volební kampaň

„Je nejviditelnější a neodmyslitelnou součástí příprav voleb“⁵. Pro volební kampaň může starosta vyhradit plochu pro vylepování volebních plakátů, a to minimálně 10 dnů před termínem voleb do zastupitelstva obce. Využívání takovéto plochy musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran. Během doby, která počíná třetím dnem před volbami a končí ukončením hlasování, nesmí být žádným způsobem zveřejňovány žádné předvolební průzkumy preferencí. V průběhu vlastních voleb je zakázána jakákoli volební agitace a propagace kterékoli volební strany i nezávislých kandidátů v objektu, v němž je umístěna volební místnost a v jeho bezprostředním okolí.

3.7 Průběh voleb

Voliči předstupují před volební komisí jednotlivě a v tom pořadí, v jakém přišli do volební místnosti. Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svojí totožnost a občanství České republiky, popřípadě občanství státu, jehož občané jsou na území České republiky oprávněni volit. Neprokáže-li volič svojí totožnost, nebo státní občanství české republiky, nebude mu umožněno hlasování. V prostoru, který je určen pro úpravu hlasovacích lístků, nesmí být nikdo přítomen zároveň s voličem, a to ani člen okrskové volební komise. Volič může zvolit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů obecního zastupitelstva má být zvoleno. Může se rozhodnout, zda dá svůj hlas celé kandidátce volební strany, nebo bude volit jednotlivé kandidáty. Po úpravě hlasovacího lístku jej volič vloží do obálky, kterou obdržel při vstupu od volební komise. Při odchodu z prostoru, určenému k úpravě hlasovacích lístků, vhodí obálku před zraký volební komise do volební schránky. Po skončení doby, která je určena pro hlasování, se uzavře volební místnost. Poté předseda okrskové volební komise prohlásí hlasování za ukončené.

⁵ V. Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, II. Díl, Ústavní právo České republiky, Linde, Praha 2001, s. 190

4. Volební systémy

„Volební systém je způsob, jakým jsou přidělovány kandidátům mandáty s ohledem na výsledek hlasování ve volbách.“⁶ Podle způsobu, jakým jsou získaným hlasům přiděleny mandáty, můžeme volební systémy rozdělit na dva základní typy: systémy většinový a poměrný.

4.1 Většinový volební systém

Většinový (majoritní) volební systém je založen na principu „vítěz bere vše“⁷. Volba se uskutečňuje v jednomandátových volebních obvodech a zvolen je pouze ten kandidát, který získá v daném volebním obvodu nejvíce hlasů. Počet obvodů je určen počtem mandátů. Tento volební systém se vyznačuje snížením počtu politických stran (velice často dochází k politické dualitě), neboť malé strany nejsou schopny v jednotlivých obvodech získat většinu. Vládu zpravidla sestavuje pouze jedna strana. Většinový systém obvykle existuje ve dvou modifikacích: jednokolový a dvoukolový většinový volební systém.

V jednokolové modifikaci získá v daném obvodě mandát ten, kdo získá největší počet hlasů (příkladem je Velká Británie). Ve dvoukolovém systému získává mandát ten uchazeč, který v prvním kole získal více jak 50% hlasů. Pokud žádný kandidát nezískal v prvním kole více jak 50% hlasů, koná se kolo druhé, do kterého postupují dva nejúspěšnější uchazeči prvního kola. Pro vítězství ve druhém kole stačí prostá většina odevzdaných hlasů. Jsou však známy i jiné modifikace většinového volebního systému.

Většinový volební systém najdeme ve Velké Británii, kde se několikrát v minulosti stalo, že díky většinovému volebnímu systému zvítězila strana, která ve volbách získala méně hlasů než konkurenční strana. Jak je to možné? Představme si tři jednomandátové volební obvody. Strana A v prvních dvou obvodech zvítězí s 51% odevzdaných hlasů nad stranou B, která v těchto obvodech získala „pouze“ 49% odevzdaných hlasů. Ve třetím volebním obvodě zvítězí drtivě s 99% strana B. Přestože celkový součet hlasů hovoří jasně pro stranu B, získává pouze jeden mandát, zatímco strana A dvě křesla. Kromě Velké Británie nalezneme většinový volební systém také v USA a Kanadě (jednokolový) a ve Francii (dvoukolový)⁸.

⁶ V. Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, I. Díl, Obecná státověda, Linde, Praha 1998, s.219

⁷ J. Čmejrek, M. Kubálek, Z. Pátek, P. Dostál: Moderní společnost a problémy politiky, ČZU, Praha 2005 s. 161

⁸ R. David: Politologie, základy společenských věd, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003, s. 102

4.2 Poměrný volební systém

Poměrný (proporcionální) volební systém je oproti většinovému více reprezentativní. Poměr odevzdaných hlasů přesněji odpovídá poměru zastoupení reprezentantů ve vládě. Vyznačuje se vytvářením velkých více-mandátových volebních obvodů, kterých je však méně, než v případě většinového volebního systému. Politické strany vyhotoví pro jednotlivé volební obvody kandidátní listiny, přičemž počet kandidátů odpovídá počtu mandátů, které se v daném obvodě rozdělují. „Aby volič dostal možnost ovlivnit výběr kandidátů, bývá systém poměrného zastoupení doplněn mechanismem osobních preferencí. Přidělením preferencí může volič ovlivnit pořadí na kandidátních listinách, posunout určitého kandidáta z nevolitelného na volitelné místo“⁹ V tomto volebním systému je naopak od většinového volebního systému, obvyklý výskyt malých stran, které také získají mandáty. Vláda, která se vytvoří na základě tohoto systému, je obvykle méně stabilní, neboť dochází k vytváření koalicí mezi stranami a tyto strany mezi sebou mohou mít neshody v některých zásadních programových věcech.

Vládní strany mezi sebou uzavírají koaliční smlouvu, ve které si rozdělí odvětví správy. „Aby však nedocházelo k úplnému rozdrobení politického spektra, zavedly některé státy určité modifikace tohoto systému“¹⁰ V SRN probíhá volba smíšeným systémem, který je kombinací většinového a poměrného volebního systému. Poměr hlasů je určen systémem poměrným a personální obsazení systémem většinovým. Kromě těchto systémů nalezneme v některých zemích systém preferenční. Do této skupiny můžeme zařadit australský alternativní volební systém a irský systém přenosného hlasování. V Irsku se volí ve tři až pět mandátových obvodech, a aby byl kandidát zvolen, musí dosáhnout určité hranice (kvóty). Po jejím dosažení se jeho hlasy rozdělují podle dalších preferencí mezi ostatní kandidáty.

5. Regionální volební systémy

Problematika volebních systémů je věcí natolik rozsáhlou a složitou, že se po právu stala jedním z nejčastějších politologických témat. Bohužel se ale většina politologických studií věnuje volbám na celostátní úrovni. Jelikož parlamentní volební systémy přispívají

⁹ J. Čmejrek, M. Kubálek, Z. Pátek, P. Dostál : Moderní společnost a problémy politiky, ČZU, Praha 2005, s.

164

¹⁰ R. David: Politologie a základy společenských věd, Nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003, s. 102

k vymezení politické dimenze centrálního politického systému, mohou jejich vlastnosti ovlivnit výběr nejvyšších politických elit.¹¹

Nelze však konstatovat, že volební systémy na nižší úrovni politické vertikály jsou méně důležité. Největší význam lokálních voleb spočívá ve větší odpovědnosti zvoleného vůči voličům, neboť mezi voliči a reprezentanty je menší vzdálenost. Místní zastupitelé mohou, díky svým přesným znalostem lokálních problémů a podmínek, přesně vystihnout místní zájmy.

Komunální volební systém v České republice můžeme označit jako určitý druh proporčního volebního systému kandidátních listin s pružnými (otevřenými) kandidátními listinami. Je naprosto neřešitelným problémem vytvořit takový komunální volební systém, který by vyhovoval podmínkám všech českých politických systémů.

Mezi složky komunálního volebního systému můžeme zařadit volební obvod, formu kandidatury, strukturu volebního hlasu, volební klauzuli a volební formulaci.

5.1 Volební obvod

„Volební obvod lze definovat jako soubor voličů (ektorát) v současnosti převážně vymezený příslušností k určitému území, který volí kandidáty (zastupitele) přidělené k danému volebnímu obvodu.“¹²

Z uvedeného citátu je zřejmé, že lokální politická moc je odvíjena od územních principů. Tedy problematika území je prioritní pro stanovení volebních programů, neboť volič se především soustředí na řešení jeho problémů souvisejících s místem bydliště. Územní rozvoj je právě motivujícím prvkem ve střední Evropě, kde migrace za prací není obvyklá a preferují se spíše trvalé vztahy k místu.

5.2 Kandidátní listiny v komunálních volbách

V komunálních volebních systémech máme otevřené kandidátní listiny, což znamená, že volič má možnost hlasovat pro celou kandidátku, udělovat jednotlivé hlasy, nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z jednotlivých kandidátních listin.

¹¹ J. Čmejrek, V. Bubeníček, M. Luhanová: Politika v regionálním rozvoji, ČZU, Praha 2006, s.87

¹² J. Čmejrek, V. Bubeníček, M. Luhanová: Politika v regionálním rozvoji, úvod do studia, ČZU, Praha 2006, s. 93.

Velmi často se na kandidátních listinách vyskytují nezávislí kandidáti a jejich sdružení, kteří ovšem při registraci jejich kandidátních listin musí předložit petici občanů, kteří podporují jejich kandidaturu.

5.3 Struktura volebního hlasu

Struktura volebního hlasu je spjata s formou kandidatury. Jelikož jsou kandidátní listiny otevřené, dostávají voliči k dispozici tzv. kombinovaný hlas. V současné praxi to znamená, že volič může hlasovat pro kandidáty z různých kandidátních listin.

5.4 Volební klauzule

Volební klauzule, která byla včleněna do volebního zákona až v roce 2001 znamená minimální hodnotu, kterou je potřeba získat pro postup do skrutinia. Tato hodnota byla stanovena na 5% z celkového počtu odevzdaných hlasů.

5.5 Volební formule

V komunálním volebním systému se přidělují volebním stranám mandáty na základě principu poměrného zastoupení. Při přepočtu hlasů na mandáty se od roku 2002 používá d'Hondtova metoda volebního dělitele, která favorizuje silnější strany na úkor stran slabších. V předchozích letech se využívala metoda Sainte-Laguë, která oproti výše uvedené metodě vykazuje podstatně proporcionalnější výsledky a naopak od d'Hondtovy metody podporuje strany s nižším volebním výsledkem.

6. Postavení městských částí

Území statutárního města se člení na městské obvody nebo městské části s vlastními samosprávnými orgány. Pro hlavní město Prahu byl vydán samostatný zákon č. 131/2000 Sb., Městská část nebo obvod – obec je tvořena vymezeným katastrálním územím.

Působnosti městské části můžeme rozlišit na samostatnou a přenesenou působnost. „Pojem samostatné působnosti je vyhrazen pro správu těch záležitostí obce, které obec spravuje samostatně, tzn. že samostatná působnost městské části je jen jiný pojem pro

samosprávu¹³. Přenesenou působností máme na mysli správu záležitostí státu, které městské části byly delegovány.

Mezi záležitostmi, které spadají do samostatné působnosti městské části, můžeme zařadit např. sestavování a hospodaření podle rozpočtu a zakládání či rušení právnických osob. Městská část také rozhoduje o zakládání škol a zdravotnických zařízení, které slouží pro občany. Velice významnou pravomocí je rozhodování o konání místního referenda a zřizování a ustanovování orgánů územních samosprávných celků.

6.1 Orgány městské části (obce)

Podle zákona je městská část samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce je rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města, dalšími orgány jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města.

6.1.1 Zastupitelstvo městské části (obce)

Zastupitelstvo je, jako samosprávný orgán obce, upraveno ústavně a disponuje přímou demokratickou legitimitou, neboť je voleno občany na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva¹⁴. Zastupitelstvo je v rámci obce vnímáno jako hlavní orgán, který je nadřazený ostatním orgánům a rozhoduje v oblasti samostatné působnosti obce¹⁵. Zastupitelé jsou voleni na čtyři roky obyvateli, kteří jsou starší 18 let, poměrným systémem volebního dělitele d'Hondt.

Zastupitelstvo je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů před dnem konání voleb.

Při stanovení počtu členů zastupitelstva se přihlíží zejména k počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu. Podle obyvatel se počet členů zastupitelstva stanoví takto:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů
- od 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů

¹³ Pavlíček, V. a kolektiv : Ústavní právo a státověda, II. Díl, Ústavní právo České republiky, Linde, Praha 2001, s. 449

¹⁴ S. Balík, O. Krutílek, O. Rojčík, P. Vilímek: Komunální volby v České republice v roce 2002 , Masarykova Univerzita, Brno 2003, s. 26

¹⁵ J. Hudák, P. Jüptner, J. Svoboda: Komunální volební systémy, Univerzita Karlova, Praha 2003, s. 9

- od 3000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů
- od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů
- od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů
- od 150 000 obyvatel 35 až 55 členů

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením k okamžiku ukončení hlasování. Člen zastupitelstva obce skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva, jehož se po svém zvolení zúčastní, slib. Odmítnutím nebo složením slibu s výhradou mandát okamžitě zaniká.

Člen zastupitelstva se musí zúčastňovat zasedání zastupitelstva obce osobně, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, pokud je jejich členem, dále musí plnit úkoly, které mu zastupitelstvo obce, nebo jiné orgány uloží. Zastupitel je povinen upozornit na střet zájmů týkající se jeho osoby.

6.1.1.1 Pravomoci zastupitelstva městské části

Mezi základní pravomoci zastupitelstva obce patří schvalování základních dokumentů rozvoje obce, jakými je například program rozvoje obce a územní plán obce, včetně regulačního plánu, přičemž jejich závazné části vyhláší obecně závaznou vyhláškou.

Do pravomocí zastupitelstva obce v rámci hospodaření s majetkem obce patří především schvalování rozpočtu obce v rámci hospodaření s majetkem obce a jejího závěrečného účtu. Dále pak obec může zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvaluje jejich zřizovací listiny.

Zastupitelstvo dále rozhoduje o založení či rušení právnických osob, schvaluje jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy. Dále rozhoduje o účasti v již založených právnických osobách. Zastupitelstvo obce je jako jediné oprávněno rozhodovat v těch podstatných věcech obchodních společností, které se zapisují do obchodního rejstříku¹⁶. Vykonává funkci jejich zřizovatele.

Jediný orgán obce, který je oprávněn vydávat obecně závazné vyhlášky, je zastupitelstvo. Touto vyhláškou obec např. zřizuje nebo ruší obecní policii, která je od roku 2003 orgánem obce.

Mezi další vyhrazené pravomoci obce patří i působnost ve věcech jejího území.

¹⁶ Z. Koudelka, R. Ondruš, P. Průcha: Zákon o obcích, Komentář, Linde, Praha 2005, s. 277

Současně zastupitelé rozhodují o změně katastrálních území uvnitř obce, schvalují dohody o změně hranic obce a jejich slučování.

Zastupitelstvo je oprávněno vyhlášovat místní referendum.

Z hlediska rozhodování o majetkoprávních úkonech obce má zastupitelstvo obce velmi významné pravomoci a tuto působnost nesmí ani svým rozhodnutím přenést na jakýkoli jiný orgán obce. Rozhodování o majetkoprávních úkonech provádí zastupitelstvo obce vždy přímo, a to hlasováním na svém zasedání.

V záležitostech převodu nemovitostí v majetku obce byly zastupitelstvu obce svěřeny pravomoci zejména v rozhodování o převodech nemovitostí a o jejich vydávání podle zvláštních předpisů v restituci a dále o převodech bytů a nebytových prostor z majetku obce. Mezi převody nemovitých věcí, které schvaluje zastupitelstvo, patří i jejich směna, a to bez ohledu na jejich hodnotu. Zastupitelstvo obce schvaluje vedle úplatných převodů nemovitostí a restitucí i bezúplatné převody vlastnictví.

Aby usnesení zastupitelstva bylo platné, musí se ho účastnit nadpoloviční většina všech členů a pro musí hlasovat nadpoloviční většina všech zastupitelů (kvalifikovaná většina), nestačí tedy jen nadpoloviční většina přítomných. Výjimkou je vyhlášení místního referenda z rozhodnutí zastupitelstva obce, kdy k přijetí stačí prostá většina přítomných.

Pokud se zastupitelstvo obce nesejde po dobu, která je delší než 6 měsíců, nebo nebude-li zastupitelstvo obce, nebo jiný orgán obce postupovat v souladu s rozhodnutím soudu, bude rozpuštěno Ministerstvem vnitra. Proti tomuto rozhodnutí mohou zastupitelé podat žalobu k soudu.

V případě, že dojde k rozpuštění zastupitelstva, zůstává ve funkci rada a starosta, kteří zabezpečují nezbytné úkoly v samostatné působnosti obce, a to až do provedení nových voleb nebo jmenování správce obce.

Rada obce a starosta pak v tomto případě nabývají pravomoci zastupitelstva s výjimkou schvalování rozpočtu obce a stanovení výše nákladů na činnost obecního úřadu.

Jak často se schází zastupitelstvo obce, není v zákoně přesně stanoveno, ale minimálně to musí být jednou za 4 měsíce. Zastupitelé se většinou scházejí podle potřeby řešit důležité otázky týkající se obce.

Zasedání zastupitelstva se koná v územním obvodu obce, je svoláváno a řízeno zpravidla starostou obce a je veřejné. Starosta je povinen svolat zasedání zastupitelstva v případě, že o něj požádá alespoň jedna třetina zastupitelů obce nebo hejtman kraje.

6.1.2 Rada městské části (obce)

Rada obce je jakousi „obecní vládou“, je výkonným orgánem obce, který je odpovědný zastupitelstvu obce.¹⁷ Pro jednání zastupitelstva připravuje návrhy a podkladové materiály. Zastupitelstvo obce je oprávněno tyto návrhy nebo podklady radě vrátit s žádostí o doplnění nebo přepracování. Mimo této návrhovací funkce je rada obce také realizačním orgánem, který zabezpečuje plnění usnesení přijatých zastupitelstvem obce. Členy rady jsou starosta, místostarostové a radní. Tvoří ji nejméně 5 a nejvíce 11 členů, počet členů musí být lichý, aby se předešlo patu, a nesmí přesáhnout třetinu zastupitelstva. Rada obce není volena v obci, kde je méně než 15 zastupitelů. V takovém případě vykonává funkci rady starosta s výjimkami záležitostí, které jsou vyhrazeny pouze zastupitelstvu.

Rada obce je orgán, který zabezpečuje určitou kontinuitu ve správě obce. Pokud je odvolána rada obce jako celek, zůstává starosta a místostarostové ve funkci až do zvolení nového starosty, nebo místostarosty. Radní se scházejí ke svým schůzím dle potřeby a jejich schůze jsou neveřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat další členy zastupitelstva obce nebo jiné osoby. Rada je schopná se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů a k platnému usnesení či rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

Oproti zastupitelstvu obce, zákon neumožňuje radě převzít další pravomoci. Svěřené pravomoci nemůže rada obce přenést na žádný jiný orgán obce. Pokud by se zastupitelstvo (popřípadě nějaký jiný orgán) pokusilo, v rozporu s tímto zákonem, převzít některou z pravomocí, které přísluší radě a v rámci této pravomoci vykonávalo její působnost, jednalo by se neplatné úkony.¹⁸

6.1.2.1 Pravomoci rady

Za nejdůležitější funkci rady můžeme označit zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu. Rada obce od 1.1.2003 přebrala úkoly při provádění rozpočtových opatření. Dále plní funkci valné hromady obchodní společnosti, pokud je obec jejím zřizovatelem a jediným akcionářem nebo společníkem.

Rada obce je také jediným orgánem, který má pravomoc vydávat nařízení obce. Nezastupitelné místo má rada obce při rozhodování o vnitřní organizaci obecního úřadu, tedy

¹⁷ J. Hudák, P. Jüptner, J. Svoboda: Komunální volební systémy, Univerzita Karlova, Praha 2003, s. 10

¹⁸ Z. Koudelka, R. Ondruš, P. Průcha: Zákon o obcích, Komentář, Linde, Praha 2005, s. 333

především o zřizování a zrušování odborů a oddělení obecního úřadu. Vedle odborů patří do vyhrazené působnosti rady obce i zřizování a rušení komisí a jmenování a odvolávání z funkce jejich předsedy¹⁹. Rada obce má právo výkonu kontroly vůči obecnímu úřadu a komisím v oblasti samostatné působnosti. V zákonu přitom nejsou jasně popsány nástroje této kontroly ani opatření, které má rada obce na základě výsledků kontroly přijmout.

6.1.3 Starosta

Starosta obce je osoba, která zastupuje obec navenek. Nemá však povahu statutárního orgánu, a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může vykonat až po jejich schválení.²⁰ Starosta a místostarosta (místostarostové) jsou voleni zastupitelstvem z jejich řad. Za výkon funkce jsou starosta a místostarosta (místostarostové) odpovědni zastupitelstvu.

Funkce starosty spočívá především ve výkonu působnosti, kterou mu stanoví zákon o obcích. Starosta zpravidla svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce a podepisuje společně s jejich ověřovateli zápis z jejich jednání²¹. Připojením podpisu vyjadřuje jen formální správnost textu, s obsahem nemusí souhlasit.

Funkce starosty je velice významná pro běžný chod obce. Zákon pamatuje i na možnost neobsazení této funkce. Pokud starosta není zvolen, nebo z jakéhokoli důvodu nevykonává svojí funkci, zastupuje ho místostarosta. V případě, že není obsazena ani funkce místostarosty a zastupitelstvo není schopno tyto funkce obsadit volbou, musí zastupitelstvo vybrat svého člena, který dočasně starostu zastoupí.

Pokud je usnesení rady nesprávné, může starosta pozastavit výkon takového usnesení. Věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva.

V případech, které stanoví zákon, zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce a jmenuje a odvolává jejich členy. Tyto orgány nejsou součástí obecního úřadu. Obecní úřad však zabezpečuje jejich činnost.

¹⁹ Z. Koudelka, R. Ondruš, P. Průcha: Zákon o obcích – komentář, Linde, Praha 2005, s. 344

²⁰ S. Balík, O. Krutílek, O. Rojčnick, P. Vilímek: Komunální volby v České republice v roce 2002, Masarykova Univerzita, Brno 2003, s. 30

²¹ J. Hudák, P. Jüptner, J. Svoboda: Komunální volební systémy, Univerzita Karlova, Praha 2003, s. 10

6.1.4 Místní (obecní) úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta²². I v obcích, která nemá žádného zaměstnance, vždy obecní úřad existuje a tvoří jej alespoň starosta a místostarosta.

Obecní úřad působí na území dané obce a může být umístěn i v několika budovách. Všechny budovy obecního úřadu určené pro styk s veřejností, musí být v obci. Zaměstnanci obce, kteří pracují v obecním úřadu, musí rozhodovat nestranně, zdržet se střetu zájmů, přijímání darů v souvislosti se svou činností a jsou vázáni mlčenlivostí. Tito zaměstnanci nesmí pracovat v řídicích a kontrolních orgánech právnických osob s výjimkou těch, do nichž je vyšle obec²³.

Zaměstnanci obce se přijímají na základě veřejné výzvy, což naplňuje ústavní právo na přístup za rovných podmínek k veřejným funkcím. Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení podle rozhodnutí rady obce. V obcích, kde nepůsobí rada, rozhoduje o zřízení obvodů a oddělení zastupitelstvo. Obvyklé je členit obecní úřad na odbory a v nich popřípadě vytvářet oddělení. Není to však přikázáno zákonem a je možné vytváření oddělení i bez zřizování odborů obecního úřadu.

V samostatné působnosti obce plní obecní úřad úkoly, které jsou mu uloženy zastupitelstvem a radou obce. Dále pak pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Mezi jeho další činnosti můžeme zařadit výkon státní správy s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva, rady, zvláštních orgánů obce, případně komisí.

Obecní úřad zřizuje rovněž tzv. úřední desku.

6.1.5 Výbory a komise

Zastupitelstvo a rada si mohou (popř. musí) zřizovat vlastní iniciativní a kontrolní orgány. Orgány zastupitelstva se nazývají výbory, orgány rady komise.²⁴

²² S. Balík, O.Krutílek, O.Rojčik, P.Vilímek: Komunální volby v České republice v roce 2002, Masarykova Univerzita, Brno 2003, s. 30

²³ Z. Koudelka, R.Ondruš, P.Průcha: Zákon o obcích, Komentář, Linde, Praha 2005, s. 356

²⁴ S. Balík, O.Krutílek, O. Rojčnik, P. Vilímek: Komunální volby v České republice v roce 2002, Masarykova Univerzita, Brno 2003, s. 31

6.1.5.1 Výbory

Zastupitelstvo zřizuje, jako své iniciativní a kontrolní orgány, výbory, které mu předkládají svá stanoviska, návrhy a jsou mu odpovědny. Zastupitelstvo obce musí zřídit finanční a kontrolní výbor.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce.

Kontrolní výbor kontroluje to, na čem se usneslo zastupitelstvo a rada obce, dále kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem. Výbory o provedené kontrole pořizují zápis.

Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce, kterého volí, stejně jako ostatní členy, zastupitelstvo obce. Vazba výboru k zastupitelstvu je zajištěna tedy tak, že předseda výboru je zároveň členem zastupitelstva²⁵.

Výbory jsou zastupitelstvem obce nejen zřizovány, ale zároveň jsou mu odpovědny, jsou minimálně tříčlenné a mají vždy lichý počet členů, aby se předešlo patové situaci. Scházejí se podle potřeby.

Usnesení výboru je platné, pokud se pro vysloví nadpoloviční většina všech jeho členů.

6.1.5.2 Komise

Rada obce si může zřídit, jako poradní a iniciativní orgány, komise. Svá stanoviska a náměty předkládá komise radě.

Komise je výkonným orgánem obce tehdy, když jí starosta svěří výkon určité části přenesené působnosti po projednání s ředitelem krajského úřadu.

Komise je odpovědná radě obce a ve věcech přenesené působnosti na svěřeném úseku pravomocí je odpovědná starostovi.

Pokud starosta není s prací komise spokojen, nemůže v ní vykonávat personální změny, může však radě navrhnout, aby přenesenou působnost komisi odňala.

²⁵ Z. Koudelka, R.Ondruš, P.Průcha: Zákon o obcích – komentář, Linde, Praha 2005, s. 366

7. Dolní Chabry – historie, sociálně-demografická charakteristika

7.1 Historie

Bývalá ves Dolní Chabry se rozkládá na severozápadním okraji Prahy. Původně byla rozdělena do dvou administrativně spojených, ale sídelně samostatných jednotek – Horních a Dolních Chaber. Dolní Chabry jsou rozloženy okolo protáhlé návsi v otevřeném údolí. Jádrem vsi leží na severním svahu, jižní svah je dodnes osídlen jen směrem k západní části údolí. Střed tvoří strmá vyvýšenina, na které byl v 12. století vystavěn kostel Stětí sv. Jana Křtitele. Osu údolí vytváří Draháňský potok, který pramení v Draháňském údolí a odtéká do Vltavy. Horní Chabry se rozkládají jižně od Dolních, na mírném svahu klesajícím k severu. Dřívější rozdělení Chaber na horní a dolní se nezachovalo, nyní je obec souhrnně nazývána Dolní Chabry. V nejstarší době na území Čech pobývali Gallové, důkazem jejich pobytu i na území dnešních Dolních Chaber je velký, jehlcovitý kámen – menhir. První zmínka o Chabrech pochází z roku 1196. Ve druhém zápise z roku 1273, který je uložen v archivu Strahovského kláštera, jsou dokonce poznamenány jména statků na tomto území²⁶.

7.2 Sociálně-demografické ukazatele

Dolní Chabry, jež byly roku 1968 přičleněny k Praze, v posledních letech procházejí velice dynamickým vývojem. Díky skvělé dopravní dostupnosti a příznivým přírodním podmínkám se těší velkému zájmu lidí, kteří se poohlízejí po místě pro stavbu rodinného domku. V posledních letech v obci probíhá rozsáhlá výstavba rodinných domků, zvyšuje se počet obyvatel a dopravní zátěž.

Dolní Chabry leží na pozemcích o celkové rozloze 499 hektarů a žije zde 3 129 obyvatel, což znamená 605 obyvatel na km². Průměrný věk obyvatel je 37,1 let. Praha již tradičně patří mezi oblasti s nejnižší nezaměstnaností. Tomu odpovídají počty nezaměstnaných v Dolních Chabrech. V roce 2005 to bylo 55 osob a v roce 2006 48 nezaměstnaných. Toto číslo odpovídá cca. 2,5%.²⁷

²⁶ K. Dvořák: Chabry – Čimice, Jejich minulost a další vývoj, Místní národní výbor Dolní Chabry, Praha 1948

²⁷ <http://www.czso.cz/>

Občanskou vybavenost Chaber tvoří jedna základní škola, dvě mateřské školy, knihovna pro veřejnost, tři dětská a jedno fotbalové hřiště, čtyři penziony, jeden autocamp, čtyři hostince a jedna restaurace.

Za poslední tři roky, díky dokončení rozsáhlých satelitních okrajových obytných částí převážně typu individuálního bydlení, narůstá počet obyvatel, komunikace v obci jsou zatíženy osobními automobily a na hlavních přivaděčích se v dopravních špičkách tvoří kolony vozidel. Zvyšuje se anonymita občanů. Mění se názory, ustupuje lokální patriotismus a nastává doba postupné změny mikroklíma obce. Původní občany však tento stav spíše burcuje k vyšší aktivitě v oblasti komunální politiky. Nebojují proti přistěhovaným, ale spíše se snaží tento proces zastavit, zmírnit tak, aby kapacity obce odpovídaly její infrastruktuře. Z klidné obce se stává satelitní město Prahy. Tím se také mění politické prostředí v Dolních Chabrech.

Noví občané neznají vztahy v obci, které jsou protkány příbuzenskými pouty, rodinnými majetkovými sepletími, rodovým soupeřením. Tito občané do Chaber přináší již obecné principy politiky, respektují strany politické reprezentace státu, orientují se spíše na státní politiku. Obec je až tak nezajímá, zaměřují se pouze na běžné denní problémy – aktivity pro děti, školy v obci, místní doprava a zajištění služeb.

8. Komunální problémy Dolních Chaber a projekty do budoucna

Bez ohledu na všeobecné zájmy se v MČ vyskytují problémy spojující všechny politické subjekty v Dolních Chabrech napříč politickým spektrem. Existence projektů zásadního významu pro tuto obec je stěžejní a zastíňuje ty ostatní.

Lze říci, že politická strana nebo sdružení kandidátů, které by ve svém volebním programu nezaujalo postoj k těmto zásadním záležitostem, by nemělo šanci v komunálních volbách v Dolních Chabrech uspět. Proto jsem se rozhodl uvést ty nejdůležitější problémy, které obec trápí, ještě před jednotlivé politické subjekty působící na území obce a jejich volebními programy, neboť právě postoje k těmto problémům na nich bývají uvedeny jako hlavní body.

Na prvním místě je to obchvat, dále pak stavba paralelní dráhy na letišti Praha Ruzyně a probíhající realizace multifunkčního centra na Hrušovanském náměstí – to jsou projekty, jejichž realizace se dotýká obce nejvíce.

Výstavba těchto investic ovlivní život občanů Chaber zásadním způsobem. Všechny projekty se zaštiťují veřejným zájmem a z hlediska obce je tento veřejný zájem státu posazen mimo jejich veřejný zájem z hlediska obce. Lze konstatovat, že dochází ke střetu veřejných zájmů v různé úrovni politiky - komunální a státní.

Z důvodu podrobnější analýzy je třeba oba projekty objasnit a specifikovat aspekty různých postojů, různých zájmových skupin.

Z hlediska komunální politiky je zajímavé, že nechává všechny politiky spát nezajištěná bývalá skládka technického a komunálního odpadu, která se těsně dotýká obce Chabry. Proto i tento zcela místní problém stojí za to zmínit pro srovnání postojů místních politiků.

8.1 Obchvat - dálniční přivaděč

Dálniční přivaděč, který by měl vést přes katastrální území Dolních Chaber je problémem číslo jedna, a žádná strana by nemohla doufat v pozitivní volební výsledek, kdyby k této problematice ve svém volebním programu nezaujala nějaký postoj. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl ve své diplomové práci rozvést tuto problematiku tak, aby bylo jasné, nakolik tato plánovaná stavba ovlivňuje dění v MČ.

Silniční okruh kolem Prahy je budován jako součást transevropské dálniční sítě, dá se tedy říci, že je integrován do IV. multimodálního koridoru, který vede z Berlína do Istanbulu s odbočkou na Norimberk.

Jeho základní funkcí je ochránit Prahu před tranzitní dopravou, propojit dálnice, rychlostní silnice a další silnice I. třídy sbíhající se paprskovitě do Prahy.²⁸

Obchvat by měl podle plánů zasahovat i do katastrálního území obce Dolní Chabry.

Problém lze zjednodušeně vysvětlit takto: Ministerstvo dopravy a Magistrát hlavního města Prahy prosazuje variantu jižní (J), která je ekonomicky neefektivní, má obrovské dopady na životní prostředí a míchá příměstskou dopravu s dopravou tranzitní. Občané dotčených území v návrhu Ministerstva dopravy a Magistrátu hlavního města Prahy vidí do jisté míry paralelu městské - Pražské magistrály, kdy také rozhodoval stát bez ohledu na zájmy občanů a tragický výsledek tohoto rozhodnutí se projevil až po dvaceti letech.

²⁸ <http://www.volny.cz/szokruh/>

Na základě těchto zkušeností vzniklo několik sdružení občanů a občanských iniciativ, které se snaží toto rozhodnutí Ministerstva dopravy a Magistrátu zvrátit.

Spolu s odborníky zpracovali jinou trasu pro okruh a nazvali ji Severní (Ss). Tuto trasu, podle nezávislých studií na problematiku dopravy a životního prostředí, je možné vyhotovit za poloviční výdaje státního rozpočtu, je technicky mnohem jednodušší, nevede přes hustě obydlená chráněná území a má objektivně mnohem menší dopad na životní prostředí.

Jak již bylo řečeno, silniční okruh je velkokapacitní komunikace dálničního typu, spojující dálkové tahy přicházející do města. Jedná se prakticky o silnici dálničního typu, která je vedena okolo města tak, aby ulevila centru aglomerace od tranzitní dopravy. Městský okruh je se silničním spojován menšími radiálami, které jsou spojeny s nebezpečím vytváření dlouhých kolon.

Novému silničnímu okruhu (obchvatu) je určováno několik funkcí:

- Oddělení tranzitní dopravy od městské.
- Propojení dálniční a silniční sítě mimo území města.
- Rozvádění vnější cílové a zdrojové dopravy (zejména nákladní).
- Pro vnitroměstské jízdy mezi jednotlivými částmi metropole (tato funkce byla přidána během projednávání územního plánu).

Obr. 1 Schématická mapa severní části Prahy -

<http://www.drahan.chabry.cz/dokument.php?kat=1&p=1&rubrika=%>

8.1.1 Trasa „J“ (Jižní)

Trasa „J“ je v návrhu vedena okrajem území hlavního města. Prochází územím Horoměřic a od silnice R7 se odděluje v blízkosti hranice přírodního parku Šárka – Lysolaje²⁹. Na jih od Horoměřic prochází místem uvažované komerční zóny, dále vede navrhovaná trasa v těsné blízkosti chráněného území přírodního parku Housle v Lysolajích a v prostoru mezi Suchdolem a Kozími hřbety je navržena rozsáhlá mimoúrovňová křižovatka se silnicí II/241. V návrhu by středem Suchdola procházela trasa hloubeným tunelem dlouhým 1,96 km a do Dejvic by doprava k okruhu byla zajištěna tunelovým přivaděčem (s pracovním názvem Rybářka) o délce 860 m. Z důvodu, že bylo při posuzování vlivů na životní prostředí zjištěno překračování zákonem stanovených limitů znečištění ovzduší v Suchdole, byl dodatečně v projektu posunut výdech zplodin z tunelu oproti původnímu řešení o 712 metrů západním směrem. Z výše uvedeného tunelu vychází navrhovaná trasa v místě chráněného území přírodního parku Sedlecké skály a Vltavu překračuje 548 m dlouhým a 90 m vysokým dvoupatrovým mostem (pro ilustraci Nuselský most je dlouhý 485 m a vysoký 43 m).

Po překonání Vltavy, prochází trasa na pravém břehu chráněným územím přírodních parků Zámky a Drahaň – Trója. Čimické údolí překlenuje 128 m dlouhým mostem a Drahaňské údolí mostem dlouhým 495 m. Dle návrhu je okruhu veden přibližně 250 metrů od městské zástavby Dolních Chaběr a Čimic na návětrné straně. Tato komunikace je navržena pro 2x3 jízdní pruhy. Úvahy o dopravním zatížení jsou zatím nejednotné, experti uvádí 70 000 – 90 000 vozidel denně, přičemž do tohoto čísla není zahrnut další nárůst tranzitu.

8.1.2 Trasa „Ss“ (Severo-severní)

Trasa „Ss“, kterou navrhla občanská sdružení ve spolupráci s dopravními experty, je vyprojektována tak, aby navazovala na zhruba 4 km stávající silnice R/7, od které se odděluje v oblasti křižovatky na Tuchoměřice a Kněževes nedaleko rozsáhlých hal "Cargo" letiště Ruzyně. Obec Tuchoměřice obchází ze severu v místě, kde je již z části vybudovaná skladová zóna, která se má podle zdejšího územního plánu ještě rozšiřovat a v tuto dobu není zajištěna její dostatečná dopravní obslužnost. Od silnice R/7, až do okolí Velkých Přílep, je projektace navrhována v trase tzv. aglomeračního okruhu plánovaného v konceptu ÚP VÚC. Z tohoto

²⁹ www.volny.cz/szokruhii

konceptu vyplývá, že se zde s komunikací dálkového spojení dlouhodobě počítá. Trasa dále prochází kolem rozsáhlé skládky TKO severně od Úholiček. Nejchoulostivějším místem varianty je jednoznačně překonání Vltavy mostem dlouhým 813 m, kde na pravém břehu trasa „Ss“ prochází ochranným pásmem národní přírodní rezervace Větrušická rokle (nikoli však přímo rezervací) a zároveň protíná v délce 250 m přírodní park Dolní Povltaví a vede ochranným pásmem Ústavu jaderného výzkumu v Řeži. Po několika vyjednáváních se však podařilo získat výjimku z tohoto ochranného pásma jaderného reaktoru.

Spojení s dálnicí D8 by bylo dle expertů zajištěno v místě křižovatky do Klecan a odtud směrem na jih je navržen souběh trasy s dálnicí, což by údajně vyžadovalo rozšíření komunikace v tomto úseku. Nejlepší volbou v tomto směru se ukazuje posunutí napojení blíže k metropoli do okolí křižovatky se silnicí II/608. Na celé trase varianty „Ss“ se nevyskytuje jediný tunel.

Silniční okruh se do této doby nazýval různě: vnější okruh, vnější pražský rychlostní automobilový okruh H1, expresní okruh, expresní silniční okruh apod. Až nedávno, v rámci masivní kampaně, začali zastánci trasy „J“ (zejména magistrát) účelově používat pro trasu „Ss“ název "Dlouhý obchvat" a pro trasu „J“ název „Pražský okruh“.

8.1.3 Trans evropský význam projektu

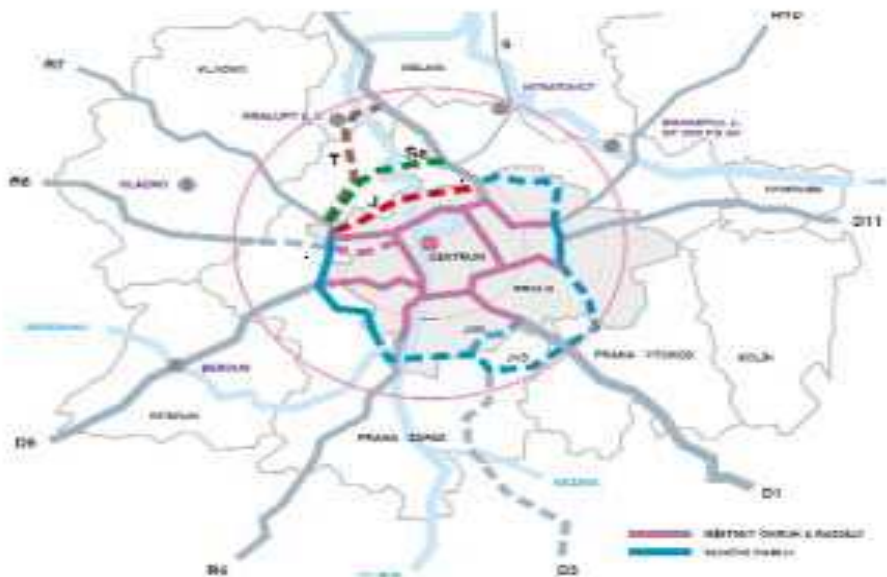
Silniční okruh kolem Prahy by měl v budoucnosti propojovat dálkové tahy a je navrhován jako součást transevropské dálniční sítě IV. Multimodálního koridoru z Berlína do Istanbulu s odbočkou na Norimberk. To je funkce, které je přikládán nejvyšší dopravní význam. V minulosti byl přijat „Národní strategický dokument ČR pro program ISPA – sektor dopravy“, v němž je zakotven požadavek na pražský silniční okruh, který by odděloval místní a tranzitní dopravu. Občanská sdružení, již při návrzích vedení trasy na severozápadě dle varianty „J“, upozorňovala na nevhodné spojování tranzitních funkcí s funkcemi městskými do jedné velké trasy, a to z dopravních, bezpečnostních a investičních důvodů. Ze zkušeností můžeme říci, že je naprosto nevhodné slučovat městský provoz s tranzitní dopravou (např. kamiony, dálková osobní doprava apod.). Jako nejlepší příklad nám může posloužit nechvalně proslulý Barrandovský most. Z celoevropského požadavku na silniční okruh jasně vyplývá, že tranzitní funkce tohoto strategického projektu je zcela prioritní. Tato stavba má za úkol především odvedení nákladního i osobního tranzitu. Je nepochybné, že tranzitní doprava bude stále sílit jako následek stále těsnějšího propojování Evropy. Spojení

všech funkcí do jedné velké superkomunikace není dobré i z dopravního hlediska. Pokud dojde k havárii, neexistuje objízdná trasa. Varianta „Ss“ řeší především oddělení tranzitu a městské dopravy a je doplněna místními spojeními.

8.1.4 Fakta, argumenty a zájmy

Mezi hlavní argumenty zastánců jižní varianty patří, že tato varianta je již schválena v územním plánu Prahy. Je však nutné říci, že tam byla zařazena nekorektně, neboť na závažný nesouhlas občanů a připomínky městských částí a občanských sdružení nebyl brán zřetel. Tyto připomínky byly Útvarem rozvoje HMP vyloučeny z projednávání s odůvodněním, že k nim dotčené orgány vydaly nesouhlasné stanovisko. Toto však pro naprostou většinu připomínek neplatí, neboť výše zmíněná nesouhlasná stanoviska pro tyto připomínky vůbec neexistují.

Další argument zastánců trasy „J“ zní: „Trasa „Ss“ je mnohem delší“ – z tohoto tvrzení jednoduše odvozují, že díky tomu zabírá více krajiny, je dražší, zapříčiňuje větší spotřebu pohonných hmot a dokonce větší nehodovost. Je však nutné říci, že ani toto tvrzení není úplně pravdivé. V dokumentaci EIA jsou udávány vzdálenosti pro variantu „J“ 16,400 km a pro variantu „Ss“ 24,891 km. Toto měření bylo provedeno mezi koncovými body Ruzyní a Březiněvsí, které jsou však zároveň i koncovými body varianty „J“. Jestliže ovšem změříme délku trasy jako spojnicí dálkových tahů, na které má okruh přímo navazovat dostáváme se k číslu 20,976 km pro variantu „Ss“. Pokud chceme vyčíslit pouze stavební délku varianty „Ss“, tak se konkrétně jedná o 16,976 km, což není oproti variantě „J“ s 16,4000 km velký rozdíl.

Obr. 2 Schéma jednotlivých tras a jejich vzdáleností od centra u připravovaného Pražského okruhu
<http://www.drahan.chabry.cz/dokument.php?&max=180&strana=0&hledej=>

Další otázkou, na kterou bych zde rád odpověděl, je, zda není varianta „Ss“ příliš vzdálená od centra. Ze schematické mapy Prahy je patrné, jak je který úsek silničního okruhu vzdálen od centra – tedy od obecně chápaného středu města. Jelikož se Praha rozvíjí asymetricky (hlavně kvůli terénním podmínkám), není okraj metropole stejnorodý a není tedy vhodné, aby byl okruh stejně vzdálen od Pražského hradu jako např. od průmyslové zóny Vysočan. Tvrzení, že silniční okruh musí přesně kopírovat okraj města je lichý, neboť hranice metropole je vytvořená administrativně (uměle) a pouhým připojením Horoměřic nebo Únětic k Praze by podle tohoto tvrzení musel okruh vést jinudy.

Projektanti navrhli Trasu „J“ pouhých 6 km od Pražského hradu a u Suchdola je stejně vzdálen od centra jako kritizovaný Barrandovský most, kde je však denní průjezd „jen“ 40 000 vozidel.

Posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona 244/92 Sb. (EIA) má na starosti Ministerstvo životního prostředí. Specializovaná firma vypracuje podrobnou dokumentaci podle struktury stanovené zákonem. K této dokumentaci se v určeném termínu vyjádří dotčené obce (městské části), orgány státní správy a veřejnost. Úplnost a správnost dokumentace a připomínky vyjádření vyhodnotí specialista a vyhotoví posudek. Obsah posudku a vyjádření jsou předmětem veřejného projednání, o kterém je pořízen protokol. Na základě posudku a protokolu vydá MŽP stanovisko, bez kterého nemůže správní orgán

k záměru vydat povolující rozhodnutí. EIA má tedy charakter expertního posudku a závěry stanoviska nejsou ze zákona závazné. Dokumentaci posouzení variant „J“ a „Ss“ vypracovala firma Envisystem (Ing. Vrdlovcová, Ing. Lauerman, Doc. Vorel a další). V této mnohostránkové dokumentaci jsou podstatné okolnosti utápěny v množství nedůležitého textu nebo opomenuty a některé údaje jsou nepodložené nebo zcela nesprávné. Evidentní fakta však nebylo možné v celku pozměnit, a tak i přes zjevnou snahu vyhovět zájmu prosadit variantu „J“ byla vyhodnocena jako nejvhodnější z hlediska dopadů na životní prostředí varianta „Ss“. V diametrálním rozporu s tímto závěrem je formulováno konečné rozhodnutí doporučit k dalšímu projektovému zpracování a následné realizaci variantu „J“

K této dokumentaci se samostatně vyjádřily dotčené orgány státní správy. Např. Odbor životního prostředí magistrátu hlavního města Prahy vyhodnotil varianty:

- Z hlediska zásahů do lesa: méně škodlivá je varianta „Ss“
- Z hlediska ochrany ovzduší: jednoznačně vhodnější je varianta „Ss“
- Z hlediska ochrany přírody, krajiny a zeleně: méně škodlivá je varianta „Ss“
- Z hlediska biologického hodnocení: méně škodlivá varianta je „Ss“
- Z hlediska vlivu na povrchové vody: méně škodlivá je varianta „Ss“

Další vyjádření expertů k hodnocení variant „J“ a „Ss“, se kterými se seznámili³⁰:

- Krajský hygienik Středočeského kraje: „...z hlediska expozice vybraných škodlivin v ovzduší varianta „J“ ani varianta „Ss“ nebude představovat významné riziko. Z hlediska ochrany zdraví před hlukem je nutno v dalším postupu prosazovat variantu „Ss“ oproti variantě „J“.
- Česká inspekce životního prostředí: „...Varianta označená jako „J“ je jednoznačně nejhorší, a proto doporučujeme ve stanovisku o hodnocení vlivů tuto variantu nedoporučit. Z hlediska ochrany lesů lze souhlasit pouze s variantou „Ss“.
- Okresní úřad Praha – východ: „Zdejšímu orgánu ochrany přírody se jeví jako nejvhodnější varianta „J“.
- Středočeský kraj (hejtman ing. Bendl): „...jako nejvhodnější doporučujeme variantu „Ss“.
- Ministerstvo životního prostředí – odbor ochrany ovzduší: „...je nejvhodnějším řešením varianta „Ss“. S jistotou lze očekávat, že u varianty „J“ bude docházet k překračování emisních limitů, a proto považujeme tuto variantu z hlediska zdravotních rizik za nepřijatelnou“.

³⁰ www.volny.cz/szokruhii

Nový posudek EIA zpracoval RNDr. Vojtěch Vyhnálek, CSc., který nesouhlasil se závěry předchozí dokumentace, které doporučily k realizaci variantu „J“ a vrátil proces posouzení EIA do objektivní polohy. „ Z hlediska vlivů na životní prostředí doporučeno preferovat realizaci varianty „Ss“, která je vyhodnocena v dlouhodobém horizontu jako vhodnější. Realizaci varianty „J“ lze připustit pouze tehdy, že bude prokázán její všestranný a dlouhodobý přínos pro hlavní město Prahu“.

Podle podkladů ze studií jednotlivých variant by rozdíl mezi investičními náklady jednotlivých tras činily až 10 miliard Kč. Tato suma je hrubý odhad, v němž nebyly zahrnuty např. dodatečné úpravy výdechu zplodin v trase „J“, komplikovaná mimoúrovňová křižovatka, která by zajišťovala rozplétání komunikace při uvažovaném patrovém mostě na trase „J“ a další nezbytná vodohospodářská opatření – nejnáročnější opět na jižní variantě. Do kalkulace trasy „Ss“ byly naopak zřejmě zahrnuty i náklady na uvažované rozšíření dálnice D8, o kterém není zatím rozhodnuto, zda ho bude nutné provést. Trasa „J“ obsahuje větší počet křižovatek (tudíž větší riziko havárií) a vyžaduje vybudování jejich přivaděčů. Má také složitější stavebně-geologické podmínky.

Po provedení porovnání provozních nákladů jednotlivých variant lze říci, že menší provozní náklady by přinášela severní trasa. Odvětrávání a osvětlení tunelů varianty „J“ by vyžadovalo příkon 4 – 7 MW elektrické energie, což je zhruba 15 – 20x více než u varianty „Ss“. S velkými finančními náklady bychom museli počítat při údržbě a obnově náročného technického vybavení tunelů.

Severní trasa, která je naplánována bez tunelů a má sloužit k tomu, aby oddělovala tranzit od městského provozu, se jeví také jako mnohem bezpečnější.

Jako poslední argument zastánci trasy „J“ tvrdí, že by jejich varianta mohla být mnohem dříve realizována, protože je dlouhodobě projednávána, vyprojektována pokročileji a je schválena v územním plánu hlavního města Prahy. Podstatný je ovšem termín dokončení. Vlastní výstavba, výrazně komplikovanější varianty „J“, by nepochybně trvala mnohem déle, než trasy „Ss“. Svoji roli v tom může sehrát i potřebné množství finančních prostředků. Ani jižní varianta v podobě projednané EIA není zcela v souladu s územním plánem Prahy a vyžadovala by jeho změnu. Chtěl bych zdůraznit, že nejvíce časově náročnou akcí není projektování, ale projednávání. Komplikace při projednávání lze však očekávat u obou navrhovaných tras – zásadní nesouhlas městských částí Praha – Suchdol a Dolní Chabry s variantou „J“ je dostatečně znám a je podepřen řadou argumentů. S projevem nesouhlasu se

s největší pravděpodobností setkáme i od obcí ve Středočeském kraji, kolem kterých by měla vést trasa „Ss“.

Pro výslednou realizaci by měla být vybrána ta varianta, která je nejméně škodlivá a nejpříjemnější z nejširšího hlediska pro všechny zúčastněné – tato trasa pak bude mít nejlepší šanci na nejméně problematické projednání. Je známo, že není dobré za každou cenu prosazovat špatné řešení, jen aby bylo rychle.

Posouzení vlivu stavby na životní prostředí variant SO na severozápadě Prahy bylo dokončeno v roce 2002. Tehdejší primátor Kasl, radní Kovářik, náměstek Hejl a další politici podnikli masivní kampaň před veřejným projednáním. Využili pro to především deník Metro a noviny městských částí.³¹ Bývalý primátor Kasl při otevírání úseku silničního okruhu v Ruzyni označil odpůrce trasy „J“ za „hrstku křiklounů“ a za „ekofašisty“ (později se veřejně omluvil).

Vedení Prahy později odmítlo petici občanů proti poškozování životního prostředí v trase „J“. Úřad městské části Prahy 6 (v té době byl starostou Prahy 6 nynější primátor Prahy Pavel Bém) objednal speciální autobusy pro svoz občanů na veřejné projednání EIA, aby podpořili prosazovanou trasu „J“. Úřednice odboru dopravy Magistrátu hl.m. Prahy, která zpracovala odborně správné, ale vedení města nepohodlné vyjádření nepodporující jižní trasu, byla propuštěna ze zaměstnání.

Demagogicky podpořil před parlamentními volbami trasu „J“ i Václav Klaus. Vehementnost prosazování jižní trasy a zarputilé odmítání jakýchkoli jiných variant především politiky ODS je až nápadné. Nabízí se zde pragmatické vysvětlení: korupce a propojení politiků se silnými investory je veřejným tajemstvím. Trasa „J“ se jevila jako jistá, a komerční zhodnocení krajiny podél ní jako mimořádný byznys. V takovém případě se v předstihu zajišťují pozice. Náhlá změna trasy tedy není vítána.

8.2. Paralelní dráha letiště Praha Ruzyně³²

O existenci letiště v Ruzyni nikdo nepochyboval a nikdo si nemyslel, že letecká doprava jako dopravní způsob v České republice zanikne. Přesto je v této záležitosti velmi rušno. Maximální hladina hluku je v limitu, emise vznikající spalováním leteckého benzínu v

³¹ <http://www.sestka.cz/index.php?clanek=421>

³² Text o problematice paralelní dráhy vznikl na základě rozhovoru s expertem na civilní létání JuDr. Josefem Tureckým

normě. Příčina, která občany motivuje věnovat této oblasti značnou osobní energii, se tedy jen těžko hledá.

Bez ohledu na fyzickou existenci letiště a jeho stále mediálně proklamovaný růst se na okolních polích objevila rozlehlá satelitní města sestávající převážně z rodinných domků. Hustá letecká doprava se značnými omezeními nočního provozu trvá již několik let. Paralelní dráha připravovaná již od šedesátých let minulého století je problém pro všechny okolní obce, které proti stavbě této dráhy zarputile bojují.

Sponzorské dary obcím a úpravy oken v původních zástavbách v okolí letiště Ruzyně, ze strany správy letiště, se postupně stávají standardem, o který všichni usilují.

Opět se v oblasti komunální politiky objevuje snaha uchopit téma, které je žhavé a populární a využít je k volebnímu soupeření.³³

Je zřejmé, že zastavit rozvoj letiště se asi hned tak nepodaří, ale může se o tom jednat, je to úkol dlouhodobý, tedy v nejbližším období z hlediska plnění volebního programu nekontrolovatelný.

8.2.1 Postoj vlády

Vláda České republiky podporuje další rozvoj letiště v Ruzyni již od počátku devadesátých let. V Usneseních vlády ČR č. 99/1991 a 339/1992 bylo uvedeno, že vláda ČR souhlasí s dalším rozvojem mezinárodního letiště Praha – Ruzyně a se zajištěním komplexní obslužné a dopravní infrastruktury, která by odpovídala rostoucímu zájmu cestujících o toto letiště. Kromě jiného se v těchto usneseních rozhodlo o pokračování výstavby letiště v Ruzyni, nikoliv o přípravě nového letiště v jiné lokalitě.

Dalším dokumentem, který dokládá význam pražského letiště, je Usnesení vlády ČR č. 413/1998, kde je ve vztahu ke kapacitě letiště uvedena zmínka „pokračovat v budování nových odbavovacích kapacit“. Toto stanovisko se také nepochybně vztahuje k dalšímu rozšíření dráhového systému.

V Usnesení č. 145/2001 vzala vláda ČR na vědomí Návrh rozvoje dopravních sítí v České republice, ve kterém je rozvoj dopravních sítí na letištích ČR zaměřen především na rekonstrukci a modernizaci odbavovacího areálu na letišti Praha – Ruzyně, stavbu dalších budov pro cargo a na úpravu vzletových a přistávacích drah. Dále je zde uvedeno, že se

³³ Volební program Strany zelených: <http://dchabry.cz/download/zpravodaj/CHZ5-2-06.pdf>

vlivem stoupajících výkonů ve všech ukazatelích přibližuje potřeba vybudování další dráhy a návazných systémů.

O rozšíření dráhového systému letiště pojednává Usnesení vlády ČR č. 145/2001, které je možné považovat za základní strategický materiál.

Dále je nová paralelní vzletová a přistávací dráha na Správě Letiště Praha, s.p. zahrnuta také v materiálu Politika územního rozvoje České republiky, který svým Usnesením č. 561/2006 schválila vláda ČR.

Kromě vlády ČR patří mezi podporovatele výstavby nové dráhy také Ministerstvo dopravy ČR, které se v dokumentu Dopravní politika České republiky 2005 – 2013 zavázalo vytvářet podmínky pro modernizaci technické infrastruktury veřejných letišť směřující ke zvýšení kapacity, kvality a bezpečnosti leteckého provozu. Paralelní dráhu Správy Letiště Praha s.p. je jistě možné považovat za opatření vedoucí k naplnění těchto cílů.

8.2.2 Záměr výstavby paralelní dráhy

Řešení kapacitních požadavků Správy Letiště Praha, s.p. výstavbou paralelní dráhy není žádnou novinkou. Se stavbou dvou souběžných drah se počítalo již při realizaci současné hlavní dráhy RWY 06/24. Projekt této dráhy se zrodil koncem padesátých let, realizace pak proběhla v letech 1960 – 1963. Na její umístění měla vliv nejen plánovaná poloha budoucího terminálu, ale také možnost v budoucnosti postavit novou, souběžnou dráhu.

Obr. 3 Schéma návrhu nové přistávací a vzletové dráhy

http://www.nerwy.cz/www/dokument.php?stav=view_detail&dokument=113

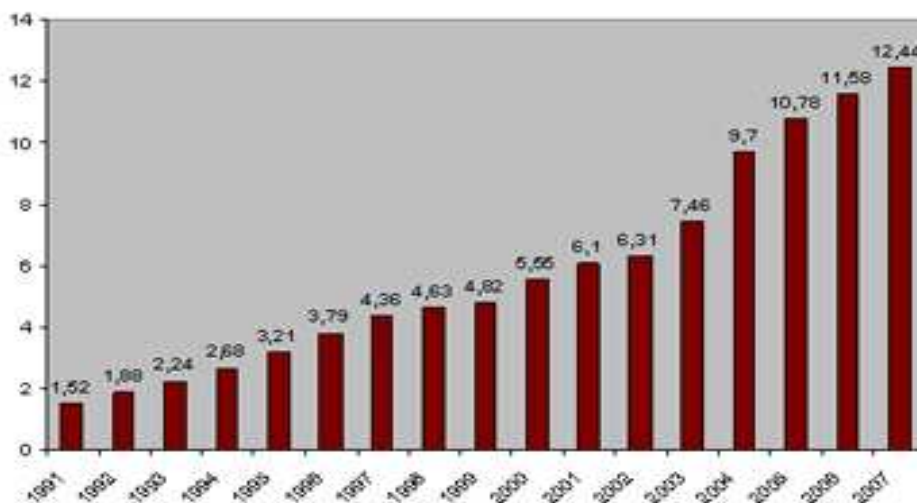
Z navrhovaných lokalit dvou paralelních drah byla nakonec realizována dráha, která je více vzdálena od centra Prahy. Důvody tohoto rozhodnutí byly čistě praktické - pokud by se stavěla dráha umístěná blíže k centru, musel by být na dva roky přerušen provoz letiště. Plánovaná dráha totiž křížila všechny čtyři směry tehdy existujícího systému vzletových a přistávacích drah.

Provozu letiště v 60. letech plně postačoval systém o jedné dráze, výstavba paralelní dráhy tedy v této době nepřicházela v úvahu. Souběžná výstavba dvou drah by navíc celý projekt výrazně prodražila a také prodloužila.

Paralelní dráha tehdy zůstala pouze ve stadiu záměru a počítalo se s ní jako s řešením významného nárůstu kapacity dráhového systému. I proto byl tento záměr zpracován do územně-plánovací dokumentace hlavního města Prahy. Poprvé to bylo v roce 1971 (Směrný územní plán hl. m. Prahy) a následně v letech 1975 a 1985 (Směrný územní plán a Územní plán hl. m. Prahy). Na konci devadesátých let pak byla její stavba začleněna i do Územního plánu hl. m. Prahy, který je platný od 1.1.2000 až do současnosti.

8.2.3 Růst počtu cestujících letiště Praha Ruzyně

Již od počátku svého vzniku zaznamenává letiště v Ruzyni kontinuální růst počtu cestujících. Ve druhé polovině devadesátých let tento růst dosáhl vysoké dynamiky a v současnosti lze pražské letiště označit za jeden z nejrychleji rostoucích vzdušných přístavů Evropy. Tato skutečnost jistě souvisí také s neustálým zvyšováním oblíbenosti letecké dopravy v celosvětovém měřítku a atraktivitou Prahy a České republiky jako cestovatelského cíle a ekonomického centra oblasti.

Obr. 4 Růst počtu cestujících na letišti Praha Ruzyně

www.czso.cz

Prvního milionu cestujících odbavených za rok dosáhlo letiště Praha Ruzyně v roce 1963, tedy 26 let po svém založení. Druhý milion přibyl o dvanáct let později, tři miliony pak byly odbaveny až v roce 1995 v důsledku ekonomického a politického vývoje tehdejší Evropy.

Každý následující rok už přinesl nový rekord v objemu dopravy. V roce 2000 letiště odbavilo pět milionů cestujících. V průběhu následujících pěti let se výkon letiště zdvojnásobil a v roce 2005 tak bylo odbaveno již 10 milionů lidí. Dosud nejvýkonnějším rokem byl rok 2007, kdy letišťem prošlo téměř 12,5 milionů cestujících.

Podle odhadů by růst Letiště Praha neměl polevit ani v budoucnu. Hranice patnácti milionů odbavených pasažérů by na pražském letišti měla padnout v roce 2012, dvacet milionů v roce 2019.³⁴

Paradoxní je, že od roku 1963, kdy letiště dosáhlo úrovně jednoho milionu přepravených cestujících, se dráhový systém letiště téměř nezměnil navzdory více než dvanáctinásobnému nárůstu v počtu cestujících a téměř čtyřnásobnému počtu odbavených letadel.

Současný dráhový systém letiště tak již přestal kapacitně postačovat a bez dalšího rozšíření nebude letiště v budoucnu schopno pokrýt poptávku po cestování. Zakonzervování současného stavu tedy s sebou přináší riziko, že velká část poptávky po letecké dopravě zůstane neuspokojena, a že se zájem turistů i investorů přesune jinam.

8.3 Multifunkční centrum Hrušovanské náměstí

Multifunkční centrum je projekt, který městská část Dolní Chabry připravovala řadu let a minulý rok se jí podařilo zajistit potřebné investice z evropských fondů a z rozpočtu Magistrátu hlavního města Prahy. Jedná se o přestavbu starého statku v centrální části obce na multifunkční zařízení, kde se bude nacházet sídlo radnice, obřadní síň, muzeum obce, euroinfosál, galerie, ordinace lékařů, čajovna a vinárna. Zastupitelstvo obce si od tohoto projektu slibuje, že se tento objekt stane místem, kde se budou setkávat občané všech věkových skupin, budou zde probíhat besedy, výstavy, přednášky apod. V současnosti je tento projekt ve stádiu realizace.³⁵

³⁴ <http://www.prg.aero>

³⁵ Studii a fotografie tohoto objektu jsou součástí přílohy č. 10 této diplomové práce

8.4 Bývalá skládka TKO

Další velice závažný problém naší městské části je zajištění bývalé skládky tuhých komunálních odpadů ve východní části naší obce. Tato, dnes již nefunkční skládka, byla v první polovině devadesátých let zrušena, ovšem nebylo provedeno její zabezpečení.

Po dlouhých letech nejistoty se nakonec podařilo vlastníkům pozemků, kteří se sdružili do společnosti, vytvořit vrty, které jímají nebezpečný bioplyn vznikající tlením odpadků. Společnost uvedla do chodu odčerpávání bioplynu a jeho likvidaci na místo volného spalování. Toto je zajišťováno odvedením plynu do prostoru skládky v Ďáblicích, kde je skládkový plyn, po nutných úpravách, absorbován společností Pražská teplotárenská, a.s. v pražské rozvodné síti.

Problémem však stále zůstává únik nebezpečných látek do spodních vod, neboť podloží, které by zabraňovalo prosakování, ani drenáž na svedení vod prosakujících tělesem skládky, nebyla při zakládání "stavby" vybudována.

Problém skládky se řeší (respektive spíše neřeší) zcela v ústraní zájmu komunální politiky obce. Nikoho to zatím moc neznepokojuje, neboť skládkování je zastaveno, volně uložené odpady byly překryty inertem, skládka již nepáchne, ani z ní nelétají papíry a umělohmotné obaly na všechny strany. Pozemky, na kterých skládka leží, patřily soukromým vlastníkům, kterým byly jako orná půda v rámci restitucí vydány. Sama skládka je vedena jako stavba, ale podmínky, které tehdy vydané souhlasy ke zřízení této stavby byly uloženy, nikdo nesplnil. Stát, spolu s magistrátem hlavního města Prahy, všechna řešení odložil s likvidací podniku Pražské komunikace, který měl na sanaci skládky finanční prostředky.

Problematika skládky a veškeré aktivity kolem, by vystačily na samostatnou práci, ale pro srovnání co zajímá komunální politiky v obci, je tento příklad jen ilustrativní.

8.5 Problémy generované zvyšováním počtu obyvatel

Mezi další záležitosti, které zaměstnávají orgány obce, mohou zařadit stále se zhoršující dopravní situaci v městské části, kterou komplikuje velice rychlá výstavba řadových rodinných domků a nárůst obyvatel. Kromě toho je nutné zabezpečovat kompletní infrastrukturu služeb městského typu, na kterou jsou noví obyvatelé obce zvyklí a vyžadují jinou úroveň služeb než v minulosti.

Jedná se o viditelný zlom v nahlížení na životní styl, neboť starousedlíci preferují stabilitu a minimum změn, noví občané obce bez historických vazeb požadují klasický životní styl města – tedy jako v centru Prahy. Tímto se mění i komunální politika a preference.

9. Politické subjekty kandidující do zastupitelstva v Dolních Chabrech v roce 2002

V historii samostatné České republiky se komunální volby konaly čtyřikrát. Volby do zastupitelstev obcí, jako nejnižší rovina politického systému, nabízí aktivní účast v politickém procesu nejen parlamentním stranám, ale i lokálním subjektům, nezávislým kandidátním listinám a kandidátům.³⁶ Další skutečností je, že komunální volby umožňují sestavování nejrůznějších koalic, z nichž některé jsou na parlamentní úrovni nepředstavitelné. Z tohoto důvodu se v obcích začala od prvních voleb do zastupitelstev vytvářet lokální politická seskupení napříč politickým spektrem jako místní politické systémy. Přesto, že největší množství hlasů v komunálních volbách stále získávají parlamentní strany, které mají největší volební úspěch zejména ve velkých městech, v obcích v drtivé většině vítězí nezávislí.

V městské části Dolní Chabry se v roce 2002 rozhodly kandidovat do zastupitelstva městské části tyto subjekty: Chaberské sdružení nezávislých, Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, Občanská liga FORUM a Občanská demokratická strana.

9.1. Chaberské sdružení nezávislých

Chaberské sdružení nezávislých³⁷ se z velké části skládalo z občanů, kteří již někdy kandidovali. Hlavní osobnosti této kandidátní listiny předpokládaly po vítězství v roce 1998 opět hladký průběh voleb a zvolení. Podcenění soupeře je stálo vítězství.

Volební program se již nepodařilo získat, ale po rozhovoru³⁸ s bývalým zastupitelem, který pocházel z jejich řad, bylo jejich hlavním cílem pokračovat ve změnách a dokončit věci, které započali po svém zvolení v roce 1998.

³⁶ P. Šaradín, J. Outlý : Studie o volbách do zastupitelstev, Univerzita Palackého, Olomouc 2004, s. 47

³⁷ Kandidátní listina Chaberského sdružení nezávislých i s volebním výsledkem viz. příloha 1

³⁸ Rozhovor s bývalým zastupitelem Miroslavem Vokurkou. V zastupitelstvu působil v letech 1998 - 2002

Osobnostmi tohoto sdružení byly zejména starousedlíci a lidé, kteří již měli zkušenosti s profesionálním vedením této městské části z předchozího období.

9.2 Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry³⁹ vzniklo jako opozice k současnému zastupitelstvu a heslem „Pevní jako menhir“ si vydobylo nakonec nejlepší volební výsledek. Z jejich řad pochází také nynější starostka.

Toto sdružení ve svém volebním programu otevřeně hlásalo svojí nespokojenost s prací dřívějšího vedení obce. Ve volebním programu vyzdvihovalo sice zastoupení starousedlíků na jejich kandidátce, avšak velké množství kandidátů z tohoto sdružení se do naší městské části přistěhovalo teprve před nedávnem.

V jejich volebním programu se dále dočteme, z jakého důvodu vzniklo toto sdružení: „Protože jsme nespokojeni s tím, jak současné zastupitelstvo, z něhož mnozí opět kandidují, řeší problémy obce a občanů. Jsme nespokojeni s tím, jak se plní, či spíše neplní volební program“⁴⁰.

Nabízí se však i otázka, zda se nejedná o kritiku také do vlastních řad, neboť volební lídr tohoto sdružení byl již členem předešlého zastupitelstva, které bylo kritizováno.

Toto je také jedním z odlišujících znaků lokální politiky od politiky parlamentní úrovně, kdy se kandidátům, kteří nejsou svázáni stranickou disciplínou a vystupují takzvaně nezávisle, daří rychleji přeskupit své síly a bez ohledu na dřívější zapojení v komunální politice neočekávaně změnit svoje postoje a koalice.

Kandidáti tohoto sdružení prohlásili: „Nikdo z nás nemá k obci žádné majetkové vztahy“, čímž bylo vlastně nadhozeno voličům téma, zda předchozím zastupitelům nešlo především o vlastní osobní prospěch. Ve volebním programu Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry je totiž doslova psáno: „V našem sdružení jsou zastoupeni starousedlíci, kterým není lhostejné, zda v zastupitelstvu rozhodují lidé o věcech veřejných a mají na mysli vlastní prospěch.“¹⁹

Může se zdát, že z uvedené věty přesně nevyplývá, že Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry nařklo bývalé zastupitele, že si především „obhospodařují svojí zahrádku“. K tomu je totiž třeba dodat, že vedle takovéto oficiální kampaně (zachycené ve volebním

³⁹ Kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry i s volebním výsledkem viz. příloha 2

⁴⁰ Volební program Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry

programu) se vedla ještě jedna kampaň - neoficiální. Ta se odehrávala především v místním obchodě, kde se probíraly zmiňované věci dopodrobna.

Nepoužívají se tedy standardní metody politických stran odvíjející se do jisté míry od stabilních volebních programů, ale spíše osobní vlivy a do jisté míry i šíření informací, které by mohly mít leccos společného i s pomluvou. Druhá, napadená strana, se však v rámci volebního soutěžení téměř nebrání a opět spoléhá spíše na osobní vliv a obecnou známost svých kandidátů.

Důkazy pro pravdivost tvrzení soupeřících se při volbách nevyžadují. Mezi další pilíře jejich volebního programu mohou zařadit řešení obchvatu Prahy, který se naší obce bezprostředně dotýká.

9.3 Občanská liga – FORUM

Občanská liga – FORUM⁴¹ byla založena jako politické hnutí v roce 1998 chaberskými občany, kteří krátce předtím inicializovali všelidový odpor této a sousedících částí Prahy proti stavbě dálničního přivaděče přes naše území⁴². Občanská liga měla na kandidátce převážně nezávislé kandidáty, kteří souhlasili se zásadami tohoto hnutí natolik, že se rozhodli kandidovat pod jejich hlavičkou.

Kandidáti tohoto politického hnutí se rovněž nesnažili získat mandáty poprvé, z velké části to jsou již zkušení zastupitelé z bývalých seskupení.

Na první místo svého volebního programu Občanská liga – FORUM kladla ochranu životního prostředí. Konkrétně hlavní problém vidí v dálničním přivaděči přes Chabry a v „divokých“ skládkách, kterých je na území naší městské části stále dost. Dále toto občanské hnutí chtělo přispět k péči o zdravý rozvoj dětí a mládeže. Jako další důležité body jejich programu můžeme uvést zajištění bezpečnosti v obci městskými strážníky a zlepšení služeb úřadu pro veřejnost.

9.4 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana sestavila kandidátní listinu pro komunální volby rovněž s nezávislými kandidáty. Poměr kandidátů bez politické příslušnosti a členů ODS byl zhruba 1 : 1. Velké množství osob z této kandidátky přišlo do naší obce před nedávnem v souvislosti

⁴¹ Kandidátní listina Občanské ligy – FORUM i s volebním výsledkem viz. příloha 3

⁴² Volební program Občanské ligy - FORUM

s výstavbou infrastruktury se snahou zapojit se do místního dění a zejména prosadit zlepšení místních služeb, které vždy trochu pokulhávají za přílivem nového obyvatelstva.

Občanská demokratická strana⁴³ vychází při správě obce obecně z těchto principů: „Její hospodaření se nijak neliší od hospodaření v každé rozumné rodině. Dobrý rodinný rozpočet je jen rozpočet vyrovnaný, v němž se peníze vynakládají na užitečné a potřebné věci. Tak jsme přistupovali ke správě obcí v minulosti, a tak to naši představitelé budou dělat i v budoucnu.“⁴⁴

Občanská demokratická strana se prohlašuje za zastávce obcí a jejich nezávislosti na vládě, neboť ty obce a lidé nejlépe vědí, co mají dělat a co je nejvíc trápí a odmítají levicové snahy o větší finanční kontrolu těchto samosprávných celků.

10. Průběh a výsledky voleb v roce 2002 v Dolních Chabrech

Průběh komunálních voleb do zastupitelstva městské části Dolní Chabry, které probíhaly ve dnech 1. – 2.11.2002, nebyl nijak dramatický, ale byl překvapivý. Obecně se nepředpokládalo vítězství Sdružení nezávislých Dolní Chabry, které získalo 5 mandátů z 15 obsazovaných. Neméně zajímavý byl i fakt, že výsledky voleb byly nečekaně vyrovnané. Pro Chaberské sdružení nezávislých byly pouhé 4 mandáty zklamáním. Stejně tak pro ODS a Občanskou ligu – FORUM, které si rozdělily po třech mandátech. Volební účast byla průměrná, k urnám přišlo 51.69 %⁴⁵ oprávněných voličů. Nově zvolené zastupitelstvo městské části zvolilo novou radu a to tak, že zastoupení v radě získaly pouhé tři subjekty, což neodpovídá poměru hlasů, které kandidátky získaly. V radě se scházejí vedle starostky další dvě osoby, které zastupují Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry. Chaberské sdružení nezávislých a Občanská liga – FORUM jsou zastupovány každá jedním radním. ODS nemá tedy v pětičlenné radě zástupce, přestože získala pětinu hlasů.

⁴³ Kandidátní listina Občanské demokratické strany i s volebním výsledkem viz příloha 4

⁴⁴ Volební program ODS pro komunální volby v roce 2002, http://ods.cz/docs/programy/program_2002s.pdf

⁴⁵ Kompletní souhrnné výsledky viz příloha 5

10.1 Analýza výsledků voleb 2002

10.1.1 Občanská demokratická strana (ODS)

ODS byla ve volbách do zastupitelstva MČ Dolní Chabry jedinou stranou, která působí na celostátní úrovni. Z tohoto důvodu můžeme srovnat pouze její volební výsledek ve volbách do našeho zastupitelstva s volbami do zastupitelstva hlavního města Prahy a s Parlamentními volbami. Občanská demokratická strana získala v komunálních volbách v naší městské části 19,29 %⁴⁶ platných hlasů a ve volbách do zastupitelstva Prahy to bylo 35.54% platných hlasů. V Parlamentních volbách byl její volební výsledek v Dolních Chabrech 39.13%, v hlavním městě Praze celkově 33.83% a v České republice celkově 24.47 % odevzdaných hlasů. Z těchto čísel můžeme usoudit, že v komunálních volbách do naší městské části chaberszí voliči upřednostňují osobní preference kandidátů. Věří, že osoby, které zde kandidují, znají místní problematiku nejlépe. Nevybírají si kandidáty, které neznají, byť kandidují za stranu, se kterou třeba jinak sympatizují. Tento úsudek potvrzuje srovnání volebního výsledku ODS ve volbách do Parlamentu ČR a ve volbách do zastupitelstva naší MČ. Zatímco v parlamentních volbách Občanskou demokratickou stranu v naší obci volilo 39,13 % voličů, ve volbách do zastupitelstva tato strana získala pouze 19,29 % odevzdaných hlasů.

10.1.2 Vítězný subjekt - analýza volebních výsledků

Sdružení nezávislých kandidátů Dolních Chaber se díky své promyšlené kampani, orientované výhradně na problematiku obce Dolní Chabry, stalo vítězem voleb. Jejich kandidátka se opírala zejména o místní občany uvědomělé vývoje v obci, znalost místních problémů a osobní vztahy, které pramenily z jejich přímého často rodového původu. Kandidáti nebyli pro občany neznámí a zejména je nebylo možno spojit se žádným jiným politickým subjektem velké politiky. Naopak, jejich volební kampaň se stavěla do jisté opozice státní politiky a velice kriticky napadal některá rozhodnutí učiněná, jak Magistrátem hl.m. Prahy tak, ústředními orgány státní správy, která jsou zcela pod kontrolou státotvorných politických stran, která se nepříznivě dotýkají místních obyvatel.

⁴⁶ <http://www.volby.cz/>

Nelze pominout ani zkušenosti kandidátů z minulých období jejich práce na úrovni obecních zastupitelstev. Napříč politickým spektrem složené zastupitelstvo, bez ohledu na politickou minulost, dokázalo oslovit voliče srozumitelným jazykem. Tím vyřadilo i předchozí silné politické soupeře jako Chaberské sdružení nezávislých, které bylo složeno rovněž z mnoha politických subjektů. Bylo však obsazeno nestandardně smýšlejícími reprezentanty a z valné části i lidmi, kteří přišli v průběhu restitucí k jistému majetku.

Bez ohledu na volební programy, které byly prakticky stejné, voliči v Chabrech dali přednost lidem, kteří se projeví jako reprezentanti ekonomického středu až nižší životní úrovně. Stejný důvod vedl i k neúspěchu ODS. Občanská demokratická strana je sice stranou konzervativního typu, ale zcela jistě podporující individuální odpovědnost občanů za svoji životní úroveň. I to bylo pro místní občany z převážné většiny nepřijatelné. Lze říci, že na úrovni komunální politiky v Dolních Chabrech převažuje trend, kterým je udělení mandátu tomu, o kom si volič myslí, že se o něj zvolný subjekt lépe postará.

11. Vývojové trendy od minulého volebního období

Komunální politika v obci přitvrdila. Nesplněná očekávání, ale i neodvratnost realizace některých významných projektů, které lze stručně vyjádřit jako "Dálniční obchvat", "Druhá vzletová a přistávací dráha", Multifunkční centrum Hrušovanské náměstí", "Výstavba bytů a rodinných domů", rozdmýchly aktivity profesionálních komunálních politiků, ale i amatérů. V obci se zviditelňuje sociální diference. Řada voličů zbohatla, řada podniká, ale ve většině případů se stále jedná o zaměstnance. Nové vlny názorů pak přináší husté osídlování dříve jen rozestavěných satelitní sídliště, rodinných domků a bytovek. Do obce proudí nové obyvatelstvo, které díky rozmachu hypoték v České republice osidluje nové byty a rodinné domky. Tito noví občané (lze říci "bez kořenů") pak zastupitelstvo žádají o změny v obci – školy, školky, doprava, lékařská péče, a v kriterii zásluh pro obec zatím nic nepřinášejí! Jen chtějí! Nastěhovali se a již kritizují! Tato nová reprezentace obce nemá důvod cokoli tolerovat, jsme tu a obec se musí postarat, a rychle.

Sdružení nezávislých Dolní Chabry, vítěz voleb, situaci postupně zvládá. Mluví sice o tak zvaných stěžejních problémech, jako je dálniční přivaděč a paralelní dráha letiště Praha Ruzyně, ale věnuje především pozornost tomu, co je v obci vidět - chodníky, komunikace, úklid, čistota, základní služby.

Sází na místní rodáky a částečně projevuje snahu uspokojit i nové občany, alespoň v elementárních potřebách.

Postupně se napojuje i na podnikatelskou sféru a silné restituenty a pokouší se spolupracovat. Jejich v podstatě "konsolidační program" je postupně naplňován, aniž by "praskly" nějaké skandály a prohřešky na osoby reprezentující toto sdružení. Je to smutné, ale je nutno říci, že jejich asi největší zásluhou z hlediska voliče je, že převážně zůstali "chudí". Nevzbudili závist majetkem, ani okázalou "chytrostí" nebo dokonce arogancí, ani viditelným úspěchem. Pokorně naslouchali voličům po celé volební období, a co se nepodařilo, svedli na jiné. Tedy politický standard levicového typu.

12. Rozložení politických sil v Dolních Chabrech v roce 2006

I přes snahu Sdružení nezávislých Dolní Chabry "zavděčit se místnímu voliči místním původem", se politické klima v obci značně mění.

Nárůst obyvatel, kteří přišli do obce bydlet a do Prahy pracovat, s sebou přináší i nezanedbatelné procento obecně orientovaných voličů na standardní a zřetelně viditelné politické strany, a to bez ohledu na obecní zájmy. Je to orientace voliče na standardní typ politiky - pravice, střed, levice, aniž by existovala potřeba hlubšího rozlišení. Podnikatelé a majetnější občané obecně podporují ODS, sociálně citlivější občané by volili ČSSD. Bez znalosti konkrétních potřeb obce se nový volič v městské části Dolní Chabry kloní k tomuto postupu.

Sdružení nezávislých Dolní Chabry se rychle orientuje a dokáže se přizpůsobit i této situaci a svůj volební program přizpůsobuje elementárním potřebám všech občanů. Jsou to, vedle chodníků, zejména čistota obce, kvalita bydlení, bezpečná doprava, informovanost občanů.

Paní starostka dokáže najít cestu i k novým voličům, a to nejen srozumitelnou rétorikou, ale i urychlením výsledků některých započatých aktivit - veřejná doprava, škola, péče o děti a mládež.

V podstatě se na volby připravují již jen tři subjekty. Dvě standardní politické strany, které mohou nabídnout voličům v obci osobnosti, se šancí být zvoleni - Občanská demokratická strana a Strana zelených a všechny občany „objímající“ Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, vítěz voleb 2002.

12.1. Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry

Kandiduje druhé volební období a ve své kandidátce obhájí své předchozí volební výsledky před voliči. Volební program je ušit na obec a zřetelně těží z poznatků, které za uplynulé volební období získal. Prioritami volebního programu jsou⁴⁷:

- Zabránit stavbě obchvatu Prahy v připravované variantě „J“
- Dokončit rozpracované komunikace a chodníky.
- Zajistit realizaci Multifunkčního centra na Hrušovanském náměstí z prostředků EU.
- Zlepšení kvality životního prostředí - kvalita bydlení, čistota obce, tepelné čerpadlo pro školu
- Péče o zdraví, zařízení pro starší občany, kultura, děti a mládež a v neposlední řadě péče o seniory.

12.2. Občanská demokratická strana

Úspěšný a známý politický subjekt velké politiky, ovlivňující běh státu na zákonodárné úrovni.

Prioritami volebního programu jsou⁴⁸:

Pražský okruh - umírněné prohlášení spočívající ve formulaci přání působit ke "zmírnění dopadů Pražského okruhu", a "ne v těsné blízkosti obytných zón".

- Větší finanční prostředky pro školství a mládež
- Realizace Multifunkčního centra a efektivní využití jeho prostor
- Vybudování domu pro seniory
- Bezpečnější život v obci – posílení nočních hlídek
- Bezpečná a efektivní doprava, zpomalení neohleduplných řidičů projíždějících obcí

⁴⁷ Volební program sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry pro rok 2006
<http://www.dchabry.cz/download/zpravodaj/CHZ5-2-06.pdf> - strana 6

⁴⁸ Volební program Občanské demokratické strany pro rok 2006
<http://www.dchabry.cz/download/zpravodaj/CHZ5-2-06.pdf> - strana 8

12.3. Strana zelených

Na úrovni komunálních voleb těží ze svých znalostí problematiky životního prostředí a programu strany, který lze mírnými modifikacemi přizpůsobit jakékoli úrovni. Prioritami volebního programu jsou⁴⁹:

- Pražský dálniční obchvat Prahy - prosazují přímo variantu „Ss“ dálničního obchvatu (mimo území Chaber).
- Řešení problematiky stavby paralelní dráhy letiště
- Utlumení těžké dopravy v Chabrech a okolí.
- Rozvoj Cyklo-stezek.
- Zkrácení intervalů autobusových linek.
- Nepřipustit výstavbu výškových objektů, které nezapadají do koloritu obce.
- Sběr bio odpadu, zeleň, podpora květinové výzdoby občanů.
- Finanční podpora občanských aktivit.

12.4. Analýza volebních programů

Na základě shora uvedeného lze říci, že programy kandidujících subjektů se v zásadních bodech skoro neliší. Nicméně jsou patrné rozdíly ve formě a intenzitě oslovení voličů. Zatímco Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry chce zabránit budování dálničního přivaděče přes území Chaber a Strana zelených chce prosadit jinou variantu, tak Občanská demokratická strana chce jen zmírnit dopady obchvatu na obec. Na Občanské demokratické straně je patrná jistá svázanost s velkou politikou a respektování celostranických zájmů, tedy značný stupeň stranické disciplinovanosti. Sdružení nezávislých kandidátů je zdánlivě zcela volné ve svých volebních slibech a předkládá radikálnější řešení. Strana zelených pak ve svém programu kombinuje individuální zájmy - cyklostezky a finanční příspěvky občanům na květinovou výzdobu, posouvá problematiku obchvatu do jiného místního zájmu - prosazuje jiné, ale zcela konkrétní řešení.

Starousedlíci zaujmají stanovisko zcela jednoznačné, "budeme volit ty, co známe, alespoň víme, co můžeme čekat".

⁴⁹ Volební program Strany zelených pro rok 2006 <http://www.dchabry.cz/download/zpravodaj/CHZ5-2-06.pdf> - strana 7

Lze říci, že lokální problémy, které se obce bezprostředně dotýkají, jsou stálé téma a osvědčené lákadlo pro voliče.

Ukázněná velká strana zatím nemá šanci - je vidět, že je provázaná a podrobená, i na komunální úrovni, centralistickému pojetí stávajících vrcholných politických seskupení.

Paralelní dráha letiště v Ruzyni, byla tajnou zbraní všech kandidujících subjektů na předvolebních mítincích, ale v programech se příliš nerozebírala. Řešení je složité a nelze je jednoduše pro voliče pojmenovat. Společným zájmem však je, jak z tohoto projektu získat pro obec peníze tak, jako se to podařilo jiným obcím v bezprostředním okolí letiště.

Ve srovnání s minulým volebním obdobím se v podstatě na volebních programech, ani na postojích nic nemění. Obec však prokoukla, je čistější, komunikace a chodníky jsou z velké části vybudovány. Toto jsou věci, kterých si volič všimne na první pohled. Řešení velkých problémů trvá roky a úspěchy jsou často jen dílčí, proto ta inklinace k obyčejným věcem. Chabry se rozrostly, je třeba řešit dopravu, školu a mládež.

Obchvat vyžaduje razantní řešení, a to zastupitelstvo nakonec prosazovalo a chce prosazovat. V obci je řada vlastníků pozemků, kteří budou výstavbou obchvatu dotčeni na svých právech. Vedle toho je řada dalších vlastníků jiných pozemků pod obchvatem, kteří si naopak přejí mít tuto stavbu tak, jak je prosazována. Na komunální úrovni tato široce ekonomicky pojatá politika nefunguje. Voliči hledají již osvědčené a známé, co jim je dosažitelné a blízké.

13. Průběh a výsledky voleb

13.1. Průběh voleb

Ve dnech 20. až 21. září 2006 proběhly volby do zastupitelstva městské části Praha - Dolní Chabry. Volební účast byla nadprůměrná - 55% oprávněných voličů. Tento údaj ukazuje, že občany Dolních Chaber komunální politika zajímá a nechtějí stát stranou dění. Tuto hypotézu potvrzují údaje o účasti ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy (42,17%) a celková volební účast ve volbách do zastupitelstev měst a obcí v ČR (39,61%).

Samotným volbám do místního zastupitelstva předcházely široké diskuse občanů. Formální mítinky kandidujících subjektů pokračovaly v neformálních diskusích na všech

místech, kde se setkávali občané Dolních Chaber. Místní problematice a předvolební diskusi se věnovala i mládež, která je k parlamentním volbám většinou imunní. Nezastupitelné místo pro přetřásání volebních programů měly i místní pohostinství. Malé obce dodržují tradice, a to bez jakékoli organizace. Takzvaná "hospodská politika" není vůbec hanlivý přívlastek, ale velice efektivní informační zdroj, který může významně ovlivnit volební výsledky obce. Zde se diskutovalo velice bouřlivě, se značným osobním zaujetím, ale i patrným protekcionalismem a osobními zájmy. Občané zde shromáždění by se většinou na standardním volebním mítinku ani nepřihlásili o slovo, zde se projevovali velice spontánně. Při zkoumání historie politiky, vzniku stran, hnutí, zájmových sdružení, je nasnadě vzít v potaz, že "hospoda" byla skutečně politickým kolbištěm. Dnes na úrovni obce je platformou komunální politiky.

13.2 Výsledky voleb

Závěr je jednoznačný - komunální volby občany obcí přitahují, tvořící se koalice, kandidují politické strany, nezávislí se stávají závislími na místních voličích a ve svých programech se musí občanům přizpůsobit. Volební programy se přetřásají a skutečně neformálně hodnotí. Hodnocení kandidátů a následně práce zvoleného zastupitelstva je vždy bezprostřední, nemilosrdné a adresné. Vítězem voleb⁵⁰ se stalo Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, které získalo 47,20 %⁵¹ hlasů. Na druhém místě se umístila s 36,14⁵²% ODS a podpořila tak teorii o zvyšování preferencí této strany, které je patrně zapříčiněno přílivem nového obyvatelstva, jež nemá kořeny v této obci, nezná lokální politiky a nemá tudíž osobní preference. Volí tedy stranu, kterou zná na celostátní úrovni. Strana zelených obsadila poslední místo se ziskem 16,66%⁵³ hlasů.

- Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry - 7 křesel v místním zastupitelstvu.
- Občanská demokratická strana - 6 křesel v místním zastupitelstvu.
- Strana zelených - 2 křesla v místním zastupitelstvu.

⁵⁰ Souhrnné výsledky komunálních voleb do zastupitelstva Dolních Chaber v roce 2006 viz. příloha č.9

⁵¹ Kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry i s volebním výsledkem viz příloha č. 6

⁵² Kandidátní listina Občanské demokratické strany i s volebním výsledkem viz příloha č. 8

⁵³ Kandidátní listina Strany zelených i s volebním výsledkem viz příloha č. 7

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry získává křeslo starosty/starostky obce, která se osvědčila a která využila v masivní míře i místního tisku - "Chaberského Zpravodaje" k předvolební kampani. Odpovídá tomu i rozložení křesel v radě MČ. Vítěz voleb – Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry získalo v radě 4 křesla a poslední místo obsadila Strana zelených. Toto rozložení míst v radě MČ příliš neodpovídá volebnímu výsledku. Po prostudování zápisu⁵⁴ z jednání zastupitelstva MČ lze říci, že na rozložení křesel v radě se dohodl vítěz voleb se SZ. ODS nechali stranou. Tyto dva subjekty spolu úzce spolupracují a jejich členové sedají společně v zastupitelstvu i v radě řadu let, aniž by mezi nimi panovala výraznější programová shoda.

13.3. Zhodnocení výsledků voleb 2006

13.3.1 Zhodnocení výsledků ODS

Občanská demokratická strana si od minulých komunálních voleb konaných v roce 2002 výrazně polepšila. V roce 2002 získala 19,29% hlasů a jen 3 mandáty. V roce 2006 se jí podařilo zdvojnásobit svůj volební výsledek na 36,14% hlasů a získala tak celých 6 mandátů. Což je za 4 roky obdivuhodné. Tento úspěch ODS nepochybně souvisí s příchodem nových občanů do Dolních Chabř. Tito občané zde nemají žádné vazby a známosti a tudíž neupřednostňují osobní preference vůči jednotlivým kandidátům.

Pokud budeme volební výsledek ODS v komunálních volbách do místního zastupitelstva v Dolních Chabřech komparovat s volebním výsledkem ODS ve volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy, můžeme říci, že Dolní Chabry ještě mají co dohánět a je zde patrný vliv toho, že stále většina občanů odevzdává hlasy kandidátům podle sympatií.

13.3.2 Rozbor výsledků Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry kandidovalo v komunálních volbách podruhé, přičemž hned napoprvé dokázalo zvítězit. Pokud porovnáme výsledky z jednotlivých let, máme tu výsledek 32,59% hlasů z roku 2002 vs. 47,20% hlasů z roku 2006. Z těchto čísel je na první pohled patrné, že si Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry od dřívějších voleb výrazně polepšilo a nezbývá než si klást otázku, co se za tímto úspěchem skrývá. Za původce tohoto mimořádného výsledku považují dvě skutečnosti. Za prvé je tu

⁵⁴ <http://dchabry.cz/download/zpravodaj/CHZ6-2-06.pdf>

fakt, že se do voleb do zastupitelstva obce v roce 2006 přihlásily jen 3 subjekty oproti 4 z roku 2002. Pokud tuto myšlenku rozvineme, lze říci, že odpadla strana (Občanská liga – Fórum), která měla drtivou část voličů z okruhu starousedlíků volících toto sdružení z osobních sympatií. Po zániku tohoto subjektu se většina voličů bývalého sdružení přesunula k Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, neboť pro ně byli známí a tedy bližší. Druhou možnou alternativou zdůvodnění mimořádného volebního výsledku Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry je varianta, že by se chaberským voličům politika vítězné strany nejen líbila, ale dokonce dokázala získat pro sdružení nové příznivce. Dle mého názoru je zisk bezmála 50% hlasů zapříčiněn kombinací obou výše zmíněných faktorů.

13.3.3 Analýza výsledků Strany zelených

Výsledek strany zelených v komunálních volbách do zastupitelstva MČ Dolní Chabry v roce 2006 nelze porovnávat s výsledky minulých období, neboť tento politický subjekt kandidoval v Dolních Chabrech poprvé. Slušný volební výsledek je zapříčiněn postupnou inklinací obyvatel k problematice životního prostředí, kterou tato strana uvedla ve svém volebním programu jako prioritní.

Výsledkem voleb je relativně silné seskupení politických subjektů a osobností. Problematika Obchvatu nakonec spojuje v obci všechny občany, byť jsou některé postoje mírnější. Stávající řešení totiž skutečně naruší eko-klima obce a přivede blíže ku Praze těžkou kamionovou dopravu a silně naruší stávající migrační proudy místních obyvatel, pro řadu z nich i nepřekonatelným rozdělením stávajícího území.

Nakolik se podaří změnit tento stav komunální politikou, kdy je již zahájeno územní řízení a na pozemky dotčené obchvatem vydána stavební uzávěra, je ještě nejasné. Paralelní dráha zatím tak přímo neškodí, je to budoucí program pro komunální politiky na toto a příští volební období, kdy zvýšením tlaku na provozovatele letiště mohou do obce proudit i nějaké peníze – na okna, hlukové clony a příležitostný sponzorský dar na místní komunikace a inženýrské sítě.

Je zřejmé, že v obci má skutečně vliv občan, který při volbách preferuje uchopení problému před jeho pojmenováním, razantnost řešení a zkušenost. Volební výsledek vítězného subjektu (zastávce razantních řešení) tuto teorii potvrzuje. Dále se opět potvrdil komunální patriotismus.

Vliv osobní zkušenosti a veřejného mínění, na hodnocení politického subjektu, utvářený v obci má největší váhu v komunální politice.

14. Veřejný zájem a komunální politika

Veřejný zájem obce se nemusí slučovat se zájmem státním. Toto znevýhodňuje velké politické strany v komunálních volbách. Ty, svou pragmaticky formulovanou vnitrostranickou politikou k získání křesel v Parlamentu, nutí své kandidáty i na úrovni komunální politiky respektovat program strany, která se prohlašuje za státotvornou a definuje co je zájem státu - tedy z hlediska politické strany automaticky zájmem veřejným. Nejlepším příkladem je místní sdružení ODS v Dolních Chabrech. Tato celostátně působící strana zcela jistě ztratila řadu voličů tím, že nezaujala vyhraněné stanovisko proti stavbě obchvatu, ale jen se snažila zmírnit jeho dopady na obec. Bylo by jistě jednodušší, aby se místní ODS lehce zavděčila voličům kritikou obchvatu. Díky nutnosti dodržovat stranickou disciplínu si to však nemohla dovolit.

Paralelní dráha letiště v Ruzyni je zřejmě státním zájmem, povýšeným rovněž na zájem veřejný. Dotčené obce a jejich obyvatelé včetně Dolních Chaber však tento zájem nesdílí.

Kontradikce mezi veřejným zájmem definovaným státem a veřejným zájmem na úrovni obce je zřejmá. Kritika státních zájmů, vhodně a včas projevená v komunální politice, je skutečně cestou k úspěchu.

Kladl jsem si otázku, zda tento rozpor mezi politikou státu a obecní politikou, připomínající v mnohém drobné občanské neposlušnosti, je standardním jevem, nebo jen jevem přechodným.

Pokud jsem zhodnotil výhody přímých vazeb voličů na svého voleného zastupitele v obci Dolní Chabry a přímou kontrolu jeho práce, je zcela nemožné aby se kandidát do zastupitelstva zastal veřejného zájmu státu. Například vybudovat variantu obchvatu dle návrhu Magistrátu a Ministerstva dopravy. Tím by okamžitě se svou politickou kariérou v obci skončil.

Pokud jsem však v širším měřítku posoudil veřejné zájmy obce Dolní Chabry ve sporu o Obchvat, a to ve vztahu k zájmům jiných obcí, nastává situace, že veřejné zájmy Chaber asi skončí na veřejných zájmech jiných obcí, které toto přesunutí problému do jejich území zcela jistě ve svém obecním veřejném zájmu razantně odmítnou.

Komunální politika má skutečně svá místní omezení. Nebyl zatím nalezen nástroj pro sjednocení zájmů v obci z hlediska komunální úrovně. Vždy bude muset nakonec někdo rozhodnout a něčí zájem, byť deklarovaný také jako veřejný, ustoupit.

15. Závěr

Tato práce se věnovala svým obsahem politickému životu v obci Dolní Chabry. Problémy místních občanů mají různé priority, které se postupně mění a do jisté míry souvisí s migrací obyvatel a rozvojem místní infrastruktury.

Při volbách do místního zastupitelstva v roce 2002 voliči jasně prokázali, že preferují spíše osobnosti kandidátů, než volby politické strany. Občanská demokratická strana, přestože se umístila na posledním místě, dokázala svoji silnou pozici v Praze.

Vítězem voleb v roce 2002 se stalo Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, kteří sestavili koalici s Chaberským sdružením nezávislých a Občanským sdružením – FORUM. Tyto tři subjekty si rozdělily místa a ODS se nepodařilo, přestože získala 1/5 hlasů, zasednout v pětičlenné radě.

V roce 2006 ve volbách opět vítězí Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, ale ODS výrazně posílila pozici. I přes zisk dvojnásobného množství hlasů oproti minulým volbám se opakuje situace z předchozího volebního období a Občanská demokratická strana znovu nezískala ani jedno křeslo v pětičlenné radě. Na základě porovnání výsledků ODS v komunálních volbách 2002 a 2006 můžeme říci, že nárůst preferencí Občanské demokratické strany souvisí s příchodem nových občanů, kteří s obcí Chabry nemají pouta starousedlíků. Tito noví obyvatelé MČ zatím neznají konkrétní problémy obce a zejména kandidáti jsou pro ně anonymními osobami. Na komunální úrovni tak zjevně preferují známou politickou stranu, tedy v našem případě ODS.

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry, podruhé obhájilo pozici nejsilnějšího politického subjektu v obci. To se jim podařilo skutečně důslednou místní komunální politikou a pro všechny občany viditelnými výsledky práce. Nové chodníky, vykácené nálety křovin, parkové úpravy, nový znak MČ a opravy svodů dešťové vody obci prospěly. Toto vše nesporně přispělo k volebnímu vítězství. Nemyslím si však, že to jsou chodníky, nálety, parky a svody dešťové vody, to co obec trápí nejvíce. Dálniční přivaděč, který má obec rozetnout vedví, paralelní dráha letiště, která dvojnásobně zvýší množství letadel nad obcí a zabezpečení bývalé skládky TKO jsou důležitými skutečnostmi, které je potřeba neodkladně

řešit. Výsledky této práce však nejsou vidět okamžitě a často trvá řadu let, než dojde k posunu vpřed. Vedení MČ se raději uchyluje k malým problémům (kácení dřevin) proto, aby se zavděčilo voličům místo toho, aby se zabývali řešením skutečně důležitých zájmů obce a jejich obyvatel.

Inklinace k těmto malým problémům byla patrná i z volebních programů jednotlivých subjektů, které se v zásadních bodech skoro nelišily. Nicméně byly zde viditelné rozdíly ve formě a intenzitě oslovení voličů. Zatímco Strana zelených a Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry ostře vystoupilo proti stavbě obchvatu ve variantě jižní „J“, ODS ve volebním programu pouze uvedla, že by se snažila zmírnit dopady tohoto obchvatu na obec. Bylo by jistě jednodušší, aby se místní ODS lehce zavděčila potencionálním voličům kritikou obchvatu. Díky nutnosti dodržovat stranickou disciplínu si to však nemohla dovolit.

I když se zastupitelé zajímají i o tyto témata zásadní povahy jako Obchvat a Paralelní dráha, je to jen však na úrovni okázalých protestů, účastnění se jednání různých sdružení a seskupení, ale aktivní politikou tyto zásadní problémy obce neřeší.

Lze říci, že je jednodušší být zastupitelem, který nechá uklidit ulice v obci, odveze komunální odpad, vybuduje chodník, po kterém voliči denně chodí, než se pouštět do velkých problémů, na které jedno volební období nestačí. Toto bylo dalším znakem volebního programu Sdružení nezávislých kandidátů Dolních Chaber – dává si takové úkoly, které může zvládnout.

Dolní Chabry prošly od voleb 2002 významným vývojem. Na základě volebních výsledků z let 2002 a 2006 můžeme říci, že charakter komunální politiky v Chabrech stále ještě odpovídá malé obci, i když příliv nových obyvatel, kteří v obci "nemají kořeny", má za následek, že se z malé komunální politiky Dolních Chaber, zaměřené na místní problémy občanů a obce, postupně stává velká obecně zaměřená politika hlavního města Prahy.

Hra o voliče v obci a komunální politika vyžadují vysoké pracovní nasazení a někdy přichází i trpká odměna. Politik zůstává v obci, je předmětem kritiky, ale mnohdy i zlomyslnosti. Velká politika je anonymní, má své mluvčí, kteří sdělují závažné a nepopulární věci občanům jménem strany nebo se brání veřejným zájmem, který spíše reprezentuje zájem státu. V Dolních Chabrech všechna auditoria (tedy i hospoda, obchod s potravinami nebo ranní autobus) ihned zaznamenají nesprávná jednání zastupitele a věc se bezodkladně řeší.

Studium této problematiky ukázalo, že na komunální úrovni je politika skutečně zaměstnáním ve prospěch určité skupiny obyvatel.

16. Seznam použité literatury

- V. Pavlíček a kolektiv : Ústavní právo a státověda, II. Díl, Ústavní právo České republiky, Linde, Praha 2001
- S. Balík, O. Krutílek, O. Rojčík, P. Vilímek: Komunální volby v České republice v roce 2002 , Masarykova Univerzita, Brno 2003
- J. Hudák, P. Jüptner, J. Svoboda: Komunální volební systémy, Univerzita Karlova, Praha 2003
- Z. Koudelka, R. Ondruš, P. Průcha: Zákon o obcích, Komentář, Linde, Praha 2005
- P. Šaradín, J. Outlý : Studie o volbách do zastupitelstev, Univerzita Palackého, Olomouc 2004
- J. Čmejrek, M. Kubálek, Z. Pátek, P. Dostál: Moderní společnost a problémy politiky, ČZU, Praha 2005
- V. Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, I. Díl, Obecná státověda, Linde, Praha 1998
- Zákon č. 491/2001 Sb.
- R. David: Politologie a základy společenských věd, Nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003
- J. Čmejrek, V. Bubeníček, M. Luhanová: Politika v regionálním rozvoji, ČZU, Praha 2006
- K. Dvořák: Chabry – Čimice, Jejich minulost a další vývoj, Místní národní výbor Dolní Chabry, Praha 1948
- <http://www.volby.cz/>
- <http://www.czso.cz/>
- <http://www.dchabry.cz/>
- <http://www.volny.cz/szokruh/>
- <http://www.drahan.chabry.cz/>
- <http://www.sestka.cz/index.php?clanek=421>
- <http://www.nerwy.cz>
- <http://www.prg.aero>

17. Přílohy

17.1 Příloha 1

Chaberské sdružení nezávislých kandidátů – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002

Území: CZ0110 Hlavní město Praha

Obec: 547301 Praha-Dolní Chabry

Kandidátní listina: 1 Chaberské sdružení nezávislých

Poř. číslo	Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
6	Dobry Václav		63	NK	BEZPP	336	8.14	*
1	Foit Zdeněk	Ing.	63	NK	BEZPP	284	6.88	*
2	Herout Vratislav		60	NK	BEZPP	263	6.37	
15	Hronková Hana		36	NK	BEZPP	311	7.54	*
9	Kořínek Petr		28	NK	BEZPP	254	6.15	
8	Král Miroslav	Ing.	44	NK	BEZPP	257	6.23	
12	Levička Václav	JUDr.	48	NK	BEZPP	281	6.81	
3	Malina Miroslav		48	NK	BEZPP	343	8.31	*
4	Malý Josef		45	NK	BEZPP	298	7.22	
14	Novotný Pavel	Ing.	38	NK	BEZPP	218	5.28	
11	Pařík Vítězslav	Ing.	57	NK	BEZPP	257	6.23	
10	Rod Jan		58	NK	BEZPP	290	7.03	
5	Samborský Vladimír		41	NK	BEZPP	246	5.96	
13	Třeček Jiří	Ing.	40	NK	BEZPP	215	5.21	
7	Vokurka Miroslav		50	NK	BEZPP	271	6.57	

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.2 Příloha 2

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002

Kandidáti dle abecedy

Druh zastupitelstva: 5 zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu

Území: CZ0110 Hlavní město Praha

Obec: 547301 Praha-Dolní Chabry

Kandidátní listina: 2 Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry

Poř. číslo	Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
2	Dvořák Zbyněk	MUDr.	56	NK	BEZPP	358	7.29	*
15	Hofman Miloslav		46	NK	BEZPP	349	7.11	
8	Korejčík Emil		52	NK	BEZPP	341	6.94	
11	Machytková Zdeňka		58	NK	BEZPP	396	8.06	*
3	Nigrinová Alena	Ing.	37	NK	BEZPP	344	7.00	*
6	Nováková Ivana		40	NK	BEZPP	287	5.84	
12	Olšák Josef		45	NK	BEZPP	276	5.62	
1	Plevová Jaroslava		52	NK	BEZPP	384	7.82	*
14	Rodr Vladimír		37	NK	BEZPP	309	6.29	
10	Sládková Věra		49	NK	BEZPP	289	5.88	
9	Stránský Jan	Ing.	63	NK	BEZPP	274	5.58	
13	Sysel Jiří		47	NK	BEZPP	255	5.19	
7	Šír Zdeněk		46	NK	BEZPP	314	6.39	
5	Tupá Marta	MUDr.	61	NK	BEZPP	326	6.64	
4	Vokáč Jaroslav		63	NK	BEZPP	406	8.27	*

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.3 Příloha 3

Občanská liga – FORUM - kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002

Kandidáti dle abecedy

Druh zastupitelstva: 5 zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu

Území: CZ0110 Hlavní město Praha

Obec: 547301 Praha-Dolní Chabry

Kandidátní listina: 3 Občanská liga FORUM

Poř. číslo	Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
4	Bohin Michael	Ing.	32	OLF	OLF	216	6.91	
8	Český Karel		48	OLF	BEZPP	241	7.71	*
1	Doušová Věra	PhDr.	55	OLF	BEZPP	323	10.34	*
11	Jahoda Jiří		55	OLF	BEZPP	206	6.59	
15	Kolářský Jiří		22	OLF	BEZPP	127	4.06	
2	Koutková Eva	Ing. CSc.	49	OLF	BEZPP	206	6.59	
6	Marek Vladimír	RNDr.	54	OLF	BEZPP	216	6.91	
3	Matějka Antonín		53	OLF	OLF	237	7.58	
14	Nachtmann Tomáš		34	OLF	BEZPP	138	4.41	
9	Richterová Marie		46	OLF	BEZPP	199	6.37	
10	Seuniková Dorota	MUDr.	45	OLF	BEZPP	163	5.21	
5	Stejskal Dalibor	Ing.	49	OLF	OLF	173	5.53	
7	Škopková Olga	MUDr.	40	OLF	BEZPP	216	6.91	
13	Trnková Milada		61	OLF	BEZPP	217	6.94	
12	Vlčková Marie		67	OLF	BEZPP	245	7.84	*

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.4 Příloha 4

Občanská demokratická strana - kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2002

Kandidáti dle abecedy

Druh zastupitelstva: 5 zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu

Území: CZ0110 Hlavní město Praha

Obec: 547301 Praha-Dolní Chabry

Kandidátní listina: 4 Občanská demokratická strana

Poř. číslo	Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
3	Baudyšová Zuzana		20	ODS	ODS	227	7.81	
2	Borhy Ladislav	Ing.	45	ODS	BEZPP	241	8.29	*
9	Borhyová Alena		45	ODS	BEZPP	202	6.95	
7	Hradecká Marta		40	ODS	ODS	211	7.26	
14	Kralertová Jana		32	ODS	BEZPP	174	5.98	
6	Krejčík Karel		65	ODS	ODS	213	7.32	
15	Krejčík Roman		37	ODS	ODS	179	6.15	
4	Pexa Miloslav	Ing.	43	ODS	ODS	233	8.01	*
10	Radina Cyril	Ing.	38	ODS	BEZPP	214	7.36	
1	Valchář Oldřich		61	ODS	ODS	248	8.53	*
11	Zdenko Jiří		60	ODS	BEZPP	184	6.33	
13	Zdenková Eva		46	ODS	BEZPP	174	5.98	
12	Zelenka Martin		26	ODS	ODS	194	6.67	
8	Zemanová Petra		21	ODS	BEZPP	212	7.29	

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.5 Příloha 5

Souhrnné výsledky voleb v roce 2002 v obci Dolní Chabry

Výsledky voleb

Druh zastupitelstva: 5 zastupitelstvo městské části nebo městského obvodu

Území: CZ0110 Hlavní město Praha

Číslo a název obce	Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okrsky			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Voleb. účast v %	Odevzd. obálky
			Počet	Zpr.	v %				
47301 Praha-Dolní Chabry	15	1	2	2	100.00	2 103	1 087	51.69	1 087

Výsledky dle volebních stran

Platné hlasy celkem: 15 061

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % plat. hlasů	Počet mandátů
	abs.	v %				
Chaberské sdružení nezávislých	4 124	27.38	15	15061.00	27.38	4
Sdruž.nezáv.kand.Dol.Chabry	4 908	32.59	15	15061.00	32.58	5
Občanská liga FORUM	3 123	20.74	15	15061.00	20.73	3
Občanská demokratická strana	2 906	19.29	14	14056.93	20.67	3

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.6 Příloha 6

Sdružení nezávislých kandidátů Dolní Chabry – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006

Por. číslo	Kandidát		Počet hlasů		Pořadí	Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly	abs.	v %		
1	Plevová Jaroslava		723	8.35	1	*
2	Dvořák Zbyněk	MUDr.	612	7.07	3	*
3	Nigrinová Alena	Ing.	659	7.61	2	*
4	Korejčík Emil	Ing.	623	7.19	4	*
5	Šír Zdeněk		594	6.86	5	*
6	Novák Jindřich	Ing.	577	6.66	6	*
7	Vokáč Jaroslav		624	7.20	7	*
8	Tupá Marta	MUDr.	541	6.25	1	
9	Machytková Zdeňka		605	6.98	2	
10	Stránský Jan	Ing.	523	6.04	3	
11	Klimešová Růžena		521	6.01	4	
12	Sysel Jiří		503	5.81	5	
13	Matějka Antonín		521	6.01	6	
14	Rodr Vladimír		519	5.99	7	
15	Hofman Miloslav		511	5.90	8	

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.7 Příloha 7

Strana zelených – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006

Por. číslo	Kandidát		Počet hlasů		Pořadí	Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly	abs.	v %		
1	Bohin Michael	Ing. MBA	255	8.34	1	
2	Dobry Václav		266	8.70	2	*
3	Doušová Věra	PhDr.	282	9.23	1	*
4	Koutková Eva	Ing. CSc.	219	7.16	3	
5	Douša Miloslav		197	6.44	4	
6	Škopková Olga	MUDr.	247	8.08	2	
7	Ferstová Jitka		195	6.38	5	
8	Filipová Olga		177	5.79	6	
9	Trnková Milada		195	6.38	7	
10	Marková Libuše	DiS.	171	5.59	8	
11	Kopecký Jan	Ing.	192	6.28	9	
12	Bohinová Šárka	Mgr.	172	5.63	10	
13	Kopecká Veronika	Ing.	156	5.10	11	
14	Stejskalová Barbora	BcA.	173	5.66	12	
15	Netolická Lenka		158	5.17	13	

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.8 Příloha 8

ODS – kandidátní listina a jejich volební výsledek v roce 2006

Por. číslo	Kandidát		Počet hlasů		Pořadí	Mandát
	Příjmení, jméno	Tituly	abs.	v %		
1	Dvorská Andrea		477	7.19	5	*
2	Pexa Miloslav	Ing.	503	7.58	2	*
3	Valchář Oldřich		466	7.03	6	*
4	Vostřáková Petra	Bc. DiS.	497	7.49	3	*
5	Borhy Ladislav	Ing.	489	7.37	4	*
6	Malina Miroslav		586	8.84	1	*
7	Hradecká Marta		440	6.63	1	
8	Kodras Martin		433	6.53	2	
9	Dvorský Daniel		425	6.41	3	
10	Škrabánek Jiří		429	6.47	4	
11	Krejčík Karel		385	5.80	5	
12	Ducháčková Eva	Ing.	400	6.03	6	
13	Zelisková Lucie		382	5.76	7	
14	Valchář Roman		366	5.52	8	
15	Veselá Božena		350	5.28	9	

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.9 Příloha 9

Souhrnné výsledky voleb v roce 2002 v obci Dolní Chabry

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
15	1	2	2	100.00	2 501	1 352	54.06	1 345	18 339

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % plat. hlasů	Počet mandátů	Podíly hlasů
	abs.	v %					
1 Občanská demokratická strana	6 628	36.14	15	18 339.00	36.14	6	X
2 Strana zelených	3 055	16.66	15	18 339.00	16.65	2	X
3 Sdruž.nezáv.kand.Dolní Chabry	8 656	47.20	15	18 339.00	47.19	7	X

Zdroj: <http://www.volby.cz/>

17.10Příloha 10

Studie a fotografie z probíhající výstavby Multifunkčního centra Dolní Chabry

Zdroj: <http://www.dchabry.cz/>